

Η Γλώσσα μας

2

Η Γλώσσα μας 2

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ»**

Το Πρόγραμμα «Ελληνόγλωσση Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Διασπορά» χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς πόρους, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης, και υλοποιήθηκε από το «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης. Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ

Χατζηδάκη Ασπασία

**ΥΠΟΕΡΓΟ 3-ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ-ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ
ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Γεώργιος Δ. Καψάλης

Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Γουλής Δημήτριος

Γρόσδος Σταύρος

Ντάγιου Ευγενία

Παπαδοπούλου Σμαράγδα

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γεώργιος Δ. Καψάλης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

Μπάης Κωνσταντίνος

Μπουκουβάλα Βιβή

Παππάς Παντελής

Παπαγιαννόπουλος Δημήτριος

Φάκος Γεώργιος

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Γκοντού Ελένη

Κέλλης Αντώνιος

©Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Σχολή Επιστημών Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών
και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου
741 00 Ρέθυμνο
Τηλέφωνο: 28310-77635, 77605
Fax: 28310- 77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
www.uoc.gr/diaspora
www.ediamme.edc.uoc.gr

- Συνεργασία με το:
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Πανεπιστημιούπολη
Τ.Κ.: 45100 Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 05690

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Θυμάμαι... από την πρώτη τάξη.....	14
2. Πίσω στο σχολείο.....	32
3. Η ζωή στην οικογένεια	46
4. Παιδί και Φύση.....	86
5. Φανταστικός κόσμος.....	110

Το βιβλίο αυτό ανήκει στ... ..

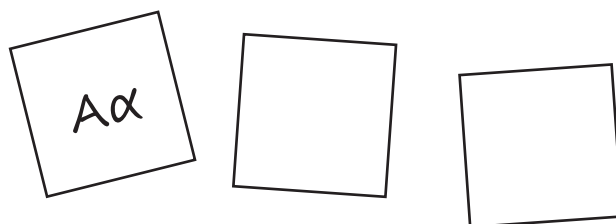
Κώστας Γραμματόπουλος, εικονογραφημένο εξώφυλλο, στο: Επαμεινώνδας Γεραντώνης, *Αλφαβητάριο Τα καλά παιδιά*, ΟΕΣΒ, 1949.

Θυμάμαι... από την πρώτη τάξη

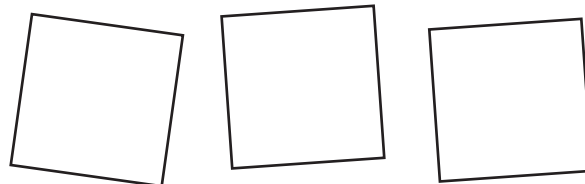
Παιχνίδια με την Αλφαβήτα
Ο κύριος Αλφάλφα
Ο Πόλεμος της Ωμεγαβήτας

Αλφαβήτα

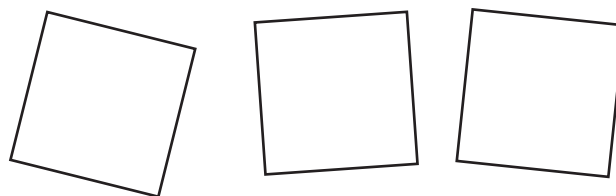
Αλφαβήτα γράψε, γέλα
ο χορός σου είναι τρέλα
γράμμα γράμμα, λέξη λέξη
ποιος με λόγια θα χορέψει;

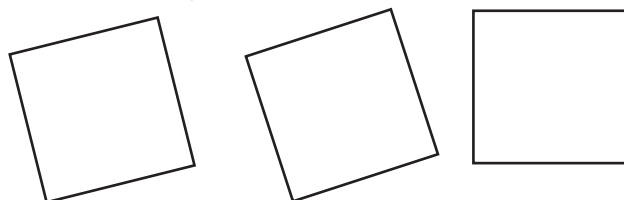
Άλφα βήτα γάμα
τραγούδα γράμμα γράμμα

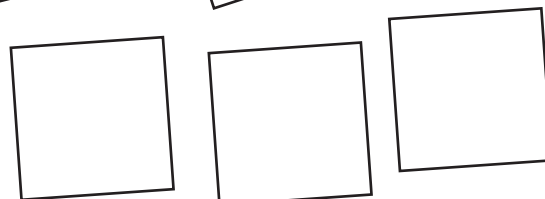
δέλτα έψιλον ζήτα
λέξεις και λόγια ζήτα

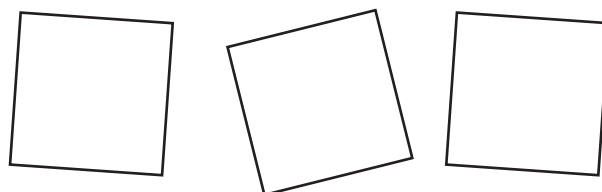
ήτα θήτα γιώτα
γράφει η Παναγιώτα

κάπα λάμδα μι
διαβάζει η Μιμή

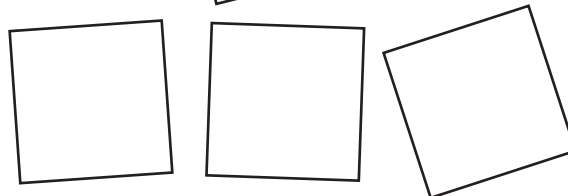

νι ξι όμικρον πι
και σ' όλους πάει να πει

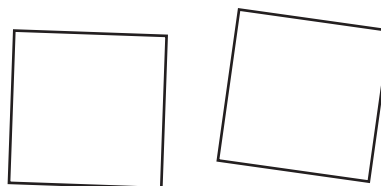

ρο σίγμα ταφ
με τρένο... τσαφ τσουφ τσαφ!

ύψιλον φι χι ψι
μες στου ήλιου το ταψί

απ' το άλφα ως το ωμέγα
η γραφή μας θαύμα μέγα!

Θέτη Χορτιάτη

Δραστηριότητες

1. Διάβασε τους στίχους.
2. Γράψε δίπλα στους στίχους τα γράμματα, κεφαλαία και μικρά.

Κρύφτηκαν τα γράμματα

Το _τριμμένο το _κουλήκι
Με_α_τη_απουνοθήκη
πλένει ένα_αλιγκάρι
με_απούνι και_φουγγάρι!
Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:
Με λαχταράς, όταν με βλέπεις, και
πασαλείβεις, όταν με τρως. Τι είναι;

_απαρούνα, _α_αρούνα,
με την κόκκινη στολή,
έβαλες φωτιά στους κάμ_ους
και χορεύεις σαν τρελή!
Ζωή Βαλάση

Αίνιγμα:
Πα, πα, πα! φωνάζω χαρωπά, πλατς και
πλουτς μέσα στα νερά. Τι είναι;

_κρίζος_άιδαρος_καρίζει
_ύρω_ύρω_τρι_υρίζει
με_υαλιά και με_ιλέκο
και_αρίφαλο στο πέτο.
Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:
Τούτα τα φορώ, όταν δεν μπορώ,
καλά να δω. Τι είναι;

Μα τι γράμμα είμαι εγ_!
Τι γράμμα καταπληκτικό!
Τι χάρη έχ_, τι αξία,
π_ς μου αξίζουνε
τα_μεγαλεία!
Ευγένιος Τριβιζάς

Αίνιγμα:
Η πιο μεγάλη θάλασσα είμαι εγώ και
αρχίζω από ω. Τι είναι;

_σπρη_ρκούδ_στ'_σπρο_χιόνι
Τ'_ρκουδ_κι της μ_λώνει
Τι θ_γίνεις, τι θ_γίνεις;
_χ_γρ_μμ_το θ_μείνεις.
Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:
Λάμπουν τη νύχτα στον ουρανό; Τι
είναι;

Ένα τρελ_τριαντάφυλλ_
κ_κκιν_και μικρ_
τριάντα φ_ύστες φ_ρεσε
και πάει στ_χορ_
Ζωή Βαλάση

Αίνιγμα:
Εκεί πετάει το αεροπλάνο, πηδάω, μα
δε σε φτάνω. Τι είναι;

Η κυρία _υτυχία _ίχ_ _ναν καημό.
_γγόνια, δόξα τω Θ_ώ, σωρό,
μα όλα αρσ_νικά.
Και τ' όνομά της δ_ν ακούστηκ_ στην
_κκλησιά.

Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη

Αίνιγμα:

Τρία και τέσσερα αν κάνεις, στους
αριθμούς με βάζεις. Τι είναι;

Τι καλά που θα 'ταν να μην είχε η
αλφαβήτα γο! Σκέφτεται η Κατε_ίνα
που δεν μπορεί να πει σωστά το _ο.
Αλφαβήτα δίχως _ο
Το κεφάλι σου ξε_ό.
Αλφαβήτα δίχως _ο
Πού θα βρεις Κατε_ινιώ;

Πέπη Δαράκη

Αίνιγμα:

Αρχίζω από ρο, δύο έχει το ποδήλατο.
Τι είναι;

_άρι, _είρα, _όφιος _ύλλος
κι ένας _ωριασμένος σκύλος
_ήνουν _έματα και γέλια
κι ά_ητα _ωμιά καρβέλια.

Θέτη Χορτιάτη

Αίνιγμα:

Μέσα στη θάλασσα ζούμε κι από ψ
αρχίζουμε. Τι είναι;

Δεντρί, _έντρο και _εντράκι
μας τα _άγκωσαν οι _ράκοι
μια φωτιά, _υο _ασοφάγοι
_έκα οικοπε_οφάγοι.

Θέτη Χορτιάτη

Αίνιγμα:

Μόνο στα παραμύθια ζω και τα παιδιά
τρομάζω. Τι είναι;

Κι οι νεράιδες στήσανε χορό, _εράιδες,
να, ένα σωρό, που τα νεραϊδοφορέματά
τους πηγαί_ανε πότε από κει, πότε από
δω, _ταντάδες οι _εράιδες –_αι, _αι, να
σε χαρώ.

Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη

Αίνιγμα:

Στ' άσπρα θα ντυθώ, στην εκκλησία σαν
θα μπω. Τι είναι;

Ηλιοθεραπεία κάνουν
__ρώ κι ο _ρακλ_ς.
_ρθε _λιος, _ρθε _λιος
Μες στ_ μέσ_ τα_ς αυλ_ς.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:

Το πρωί ανατέλλω και τη νύχτα
ξαποσταίνω. Τι είναι;

Ζούσαν _άποτε στην _αππαδοκία
δύο _άπα. Ένα _άπα μι_ρό κι ένα
_άπα μεγάλο. Το μι_ρό _άπα ήταν _
αλόκαρδο, _αλόβολο και _αλοσυνάτο.
Το _εφαλαίο _άπα ήταν _ατσούφικο,
_α_ομαθημένο και _αυχησιάρικο.

Ευγένιος Τριβιζάς

Αίνιγμα:

Στο κεφάλι το φορείς, απ' τον ήλιο να
κρυφτείς. Τι είναι;

Στάζει το ταβάνι, τρέχει,
υπερβολική _γρασία έχει.
Κάνει _πομονή ο φτωχός,
δεν υπάρχει _δραυλικός.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:

Από ύψιλον αρχίζω και μέσα στο βυθό
της θάλασσας τριγυρίζω. Τι είναι;

Τα ξαδέλφια του _ιφία
παίζανε _ιφομαχία
με τη μύτη τους για _ίφος
και με _ιπασμένο ύφος.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:

Το τραπέζι, ο Πινόκιο και τα δέντρα
απ' αυτό είναι φτιαγμένα. Τι είναι;

_ιόνι ρίχνει και _αλάζι
κι η _ελώνα κάνει _άζι.
Δεν τη νοιάζει που _ιονίζει
_αίρεται και _α_ανίζει.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:

Το αντίθετο της λύπης. Τι είναι;

Τριαντά_υλλο _ιλί
Άρωμα τριαντα_υλλί
Αχ, ψυχή μου, _ίλα!

Θέτη Χορτιάτη

Αίνιγμα:

Από φ αρχίζει, έτσι λέμε τη σελήνη. Τι
είναι;

_αύρες _ύγες και _υγάκια
_έλισσες και _υρμηγκάκια
_πήκαν _έρα με λιακάδα
Σ' ένα _πολ με _αρμελάδα!

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:

Ένα την ημέρα, το γιατρό τον κάνει
πέρα. Τι είναι;

Κι εμείς νονοί, είπανε οι _αγοί
και _άμδα το μεγά_ο
και _άμδα το μικρό
είπανε το μωρό!

Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη

Αίνιγμα:
Το καράβι μπαίνει, όταν ξαποσταίνει.
Τι είναι;

Τρε_ς ιπποπόταμο_ χοντρο_,
πήγανε στις Ινδ_ες
_δρωσαν, γρ_πη έπαθαν,
Κα_ άλλες _στορ_ες.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:
Στην Ισπανία ζω, δε θέλω να
ταυρομαχώ. Τι είναι;

Ο_οδωρής και ο _ανάσης
δυο _αρραλέοι ποντικοί,
κάναν τη _ερμοφόρα βάρκα
και το _ερμόμετρο κουπί.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:
Πολύ νερό πάνω στη γη, αρχίζει από
θ. Τι είναι;

_γήκε _όλτα η _ιολέτα
_γήκε κι ο _ασιλικός
μοσκομύρισε ο κόσμος
Γέμισε δροσιά και φως.

Ζωή Βαλάση

Αίνιγμα:
Μ' αρέσει να σε διαβάζω και με τίποτ'
άλλο δε σ' αλλάζω. Τι είναι;

Ταυ το μεγάλο _αυ και _ο μικρό
είπανε τα _ζι_ζίκια,
οι _ροχονόμοι, _α_αξί,
όλοι μαζί.

Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη

Αίνιγμα:
Κάθε μέρα με βλέπεις στο σπίτι κι η
μαμά φωνάζει κλείστην. Τι είναι:

Η _ώιτσα που _ει μόνη
στην κουζίνα της _υμώνει.
Τα _ου_ούνια _ου_ουνίζουν.
Τη _ώιτσα τη _αλίζουν.

Παυλίνα Παμπούδη

Αίνιγμα:
Όλα τα γλυκαίνω, στον καφέ και στο
γάλα, όταν μπαίνω. Τι είναι:

Δραστηριότητες

1. Διάβασε τις στροφές. Ποια στροφή σ' έκανε να γελάσεις πιο πολύ;
2. Βρες και γράψε το γράμμα που λείπει σε κάθε στροφή.
3. Λύσε τώρα τα αινίγματα. Βάλε τις λέξεις που βρήκες σε αλφαβητική σειρά.

Το αλφαβητόσπιτο της μάγισσας Σουσουρέλας

...Κάποιες μάγισσες είδαν στην πλαγιά ενός λόφου, εκεί που πριν δεν υπήρχε τίποτα, ένα τεράστιο πανέμορφο χρωματιστό σπίτι. Ήταν το σπίτι της Σουσουρέλας, που όμως δεν ήταν χτισμένο με μαύρη πέτρα, όπως όλοι οι πύργοι του πλανήτη, αλλά με χρωματιστά τούβλα που σχημάτιζαν κάποια περίεργα σχέδια.

Η μάγισσα Ξιξινέλα καβάλησε τη σκούπα της και πέταξε προς το λόφο. Ξαφνιασμένη με αυτό που έβλεπε, άρχισε να παρατηρεί από ψηλά ένα ένα τα σχέδια του παράξενου αυτού σπιτιού και μουρμούριζε:

- Α! Αυτό μοιάζει με πόρτα (Π)!
- Αυτό πάλι με πιρούνι (Ψ)!
- Το άλλο δίπλα του μοιάζει με τρίγωνο (Δ)!
- Να κι ένα σκουλίκι (ς), ένα μπαστούνι (Ι)!
- Πω πω ένας κύκλος (Ο)!

Ελισάβετ Τάρη - Κωστής Χατζηθασδέκης

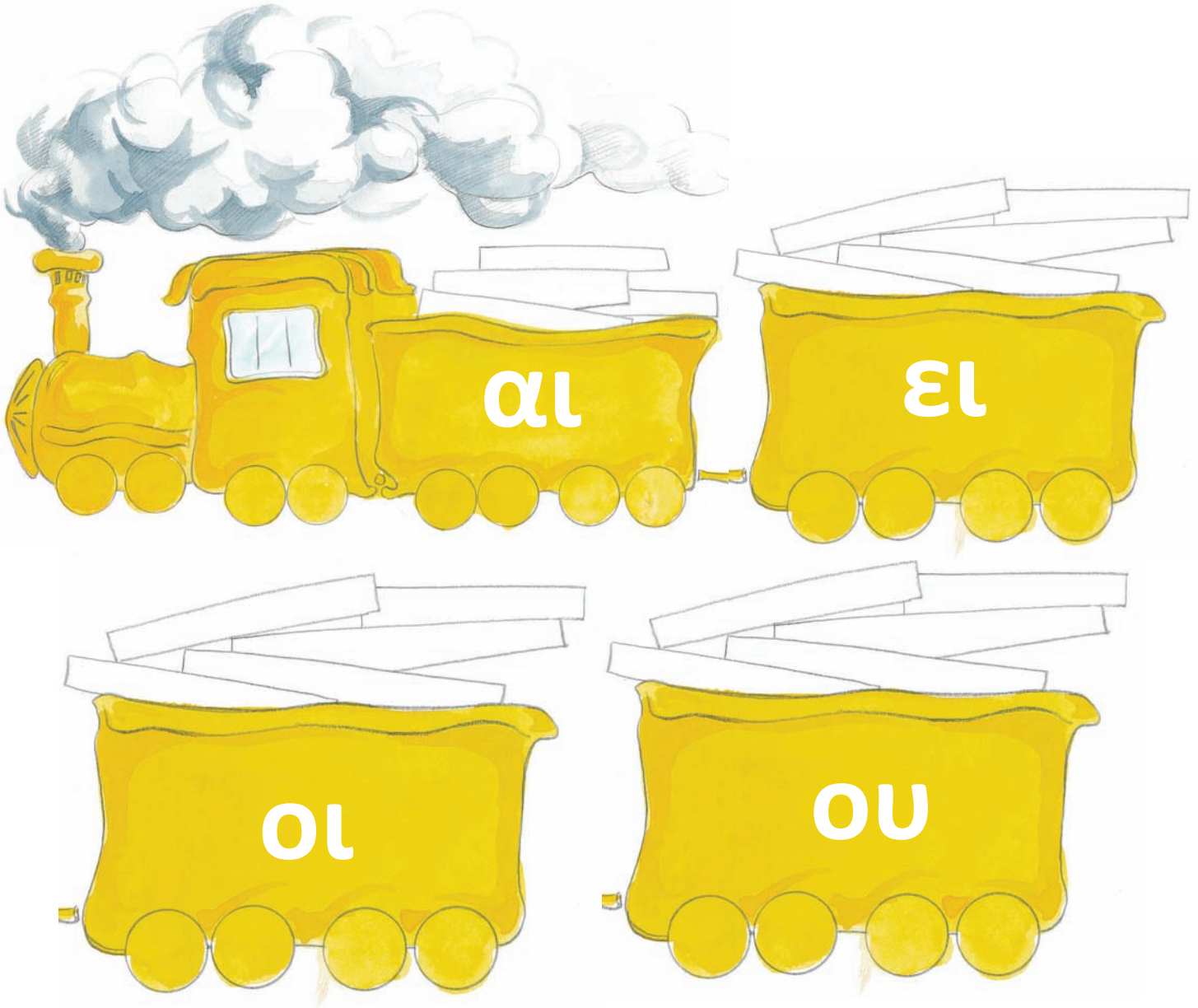
Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Ποια είναι τα περίεργα σχέδια πάνω στο σπίτι της μάγισσας Σουσουρέλας;
- Ποιος θα βρει και θα γράψει τα πιο πολλά γράμματα από το σπίτι;

Τα τρένο του αι, του ει, του οι και του ου

Σκόρπισαν οι λέξεις. Φόρτωσε στο πρώτο βαγόνι τις λέξεις με **αι**, στο δεύτερο βαγόνι τις λέξεις με **ει**, στο τρίτο βαγόνι τις λέξεις με **οι** και στο τελευταίο βαγόνι τις λέξεις με **ου**.

Το ταξίδι του μπ και του ντ

παιχνίδια
γένια
λέξεις

ποιες

ήλιος
ηλιοί
παπαρούνες

δύο

τοίχος

χτενίζομαι

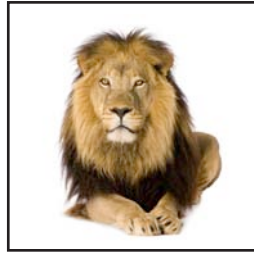
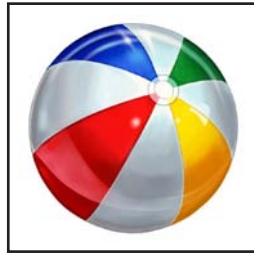
ειρήνη

οικογένεια

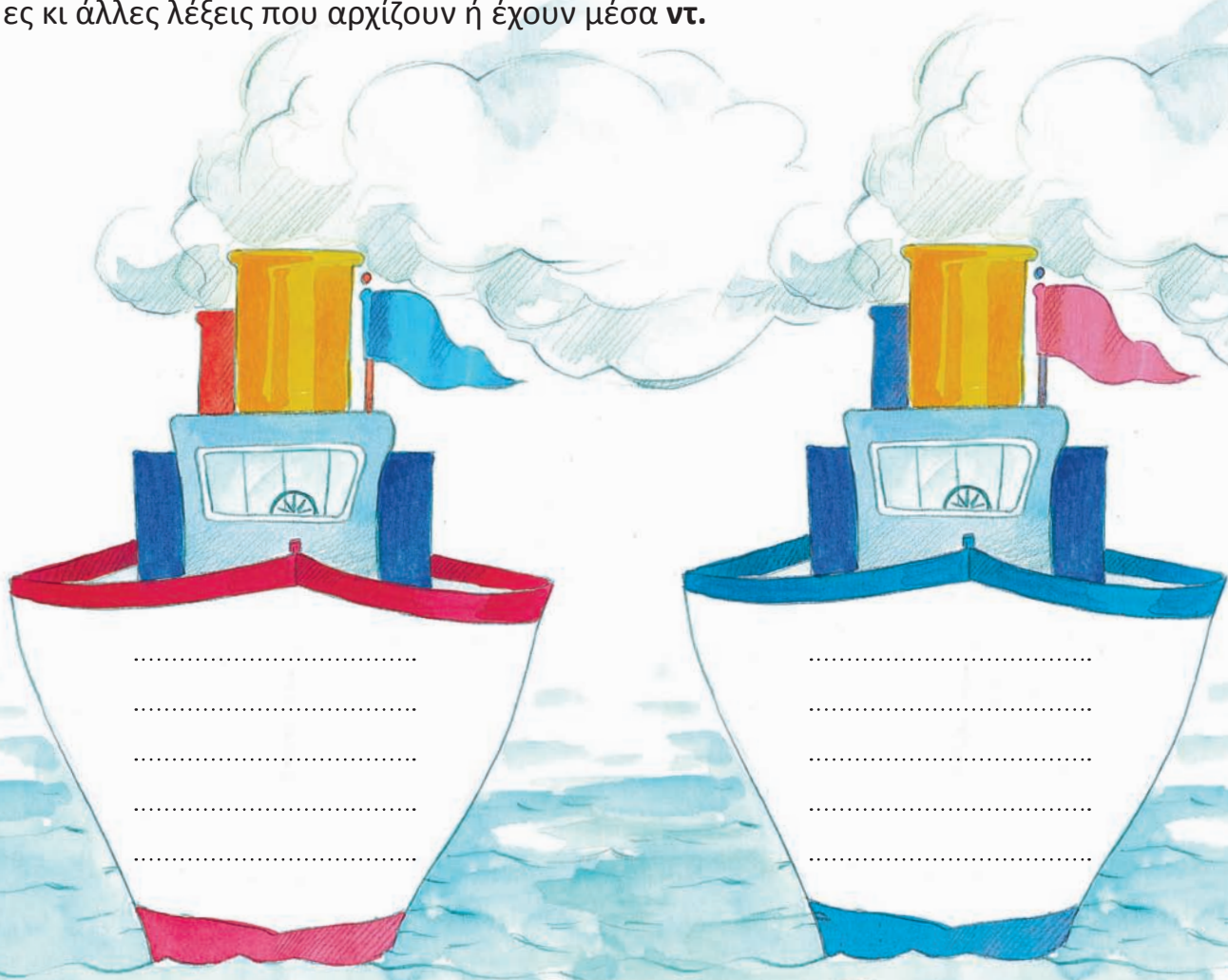
κλαίω

ουρανός

1. Παρατήρησε τις εικόνες και γράψε τις λέξεις.

2. Με ποιο καράβι θα ταξιδέψει η κάθε λέξη;
Πες κι άλλες λέξεις που αρχίζουν ή έχουν μέσα **μπ.**
Πες κι άλλες λέξεις που αρχίζουν ή έχουν μέσα **ντ.**

Η Σακαράκα

Γκραν και γκρουν και τρίκι τράκα...
Δες, περνάει μια σακαράκα.

Αγωνίζεται. μπαμ μπουμ
παλιοσίδερα χτυπούν.

Τρίκι τρακ στην ανηφόρα,
προσπαθεί να πάρει φόρα.

Πουφ πουφ πουφ μέσα στη σκόνη,
ξεφυσάει και ξεφουσκώνει.

Τρίκι τρακ και γκραν και γκρουν,
ουφ, τα λάστιχα βογγούν.

Ξάφνου παφ! έχουνε σκάσει
κι έχει η γειτονιά ησυχάσει.

Ρένα Καρθαίου

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Κύκλωσε τους ήχους που βγάζει η σακαράκα.
- Τι κάνει η σακαράκα σε κάθε δίστιχο; Κύκλωσε τις λέξεις.
- Αυτό το ποίημα σου φέρνει γέλιο ή λύπη;
- Εσύ έχεις παιχνίδια σαραβαλάκια;

Δραστηριότητες

1. Κύκλωσε στο ποίημα και γράψε εδώ τις λέξεις που έχουν:

γκρ

μπ

γκ

2. Ξέρεις κι άλλες λέξεις που έχουν γκρ, μπ, γκ;

.....

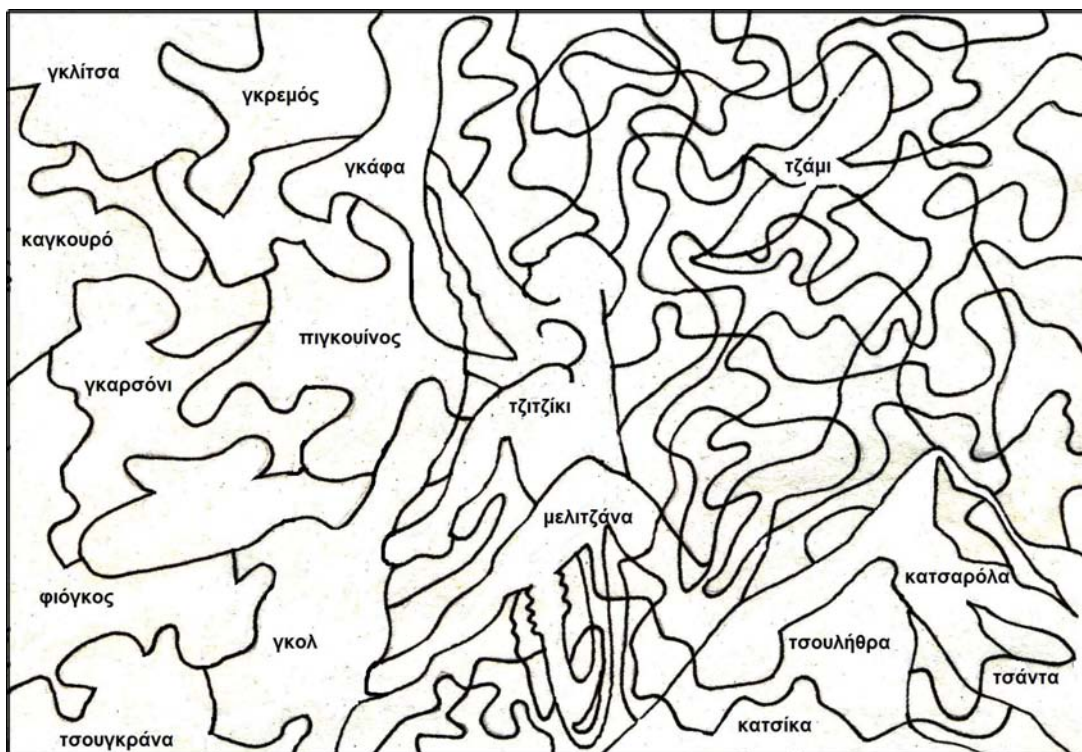
.....

.....

Γραματοζωγραφιές

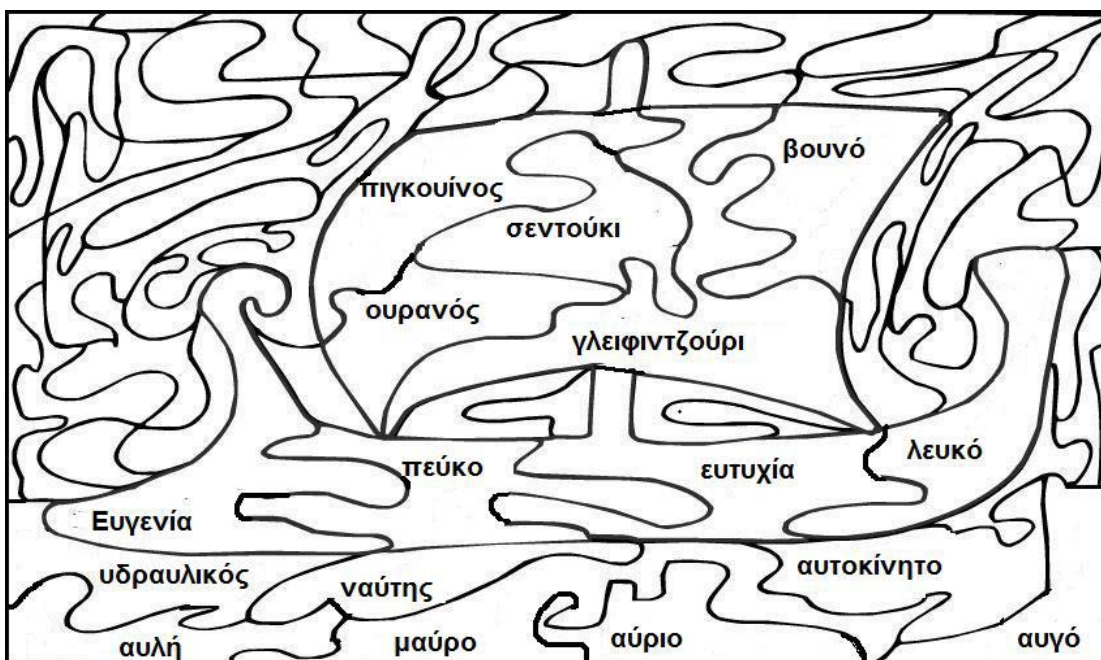
Τσ, τζ και γκ ζωγραφίζουν

Χρωμάτισε με πορτοκαλί τα σχήματα με τις λέξεις που έχουν **γκ**, με κίτρινο τα σχήματα με τις λέξεις που έχουν **τζ** και με πράσινο τα σχήματα με τις λέξεις που έχουν **τσ**. Πες, τι βλέπεις;

Αυ, ευ ή ου ζωγραφίζουν

Χρωμάτισε με μπλε τα σχήματα με τις λέξεις που έχουν **αυ**, με κίτρινο τα σχήματα με τις λέξεις που έχουν **ου** και με κόκκινο τα σχήματα με τις λέξεις που έχουν **ευ**. Τώρα, τι βλέπεις;

Το ποίημα του γάτου

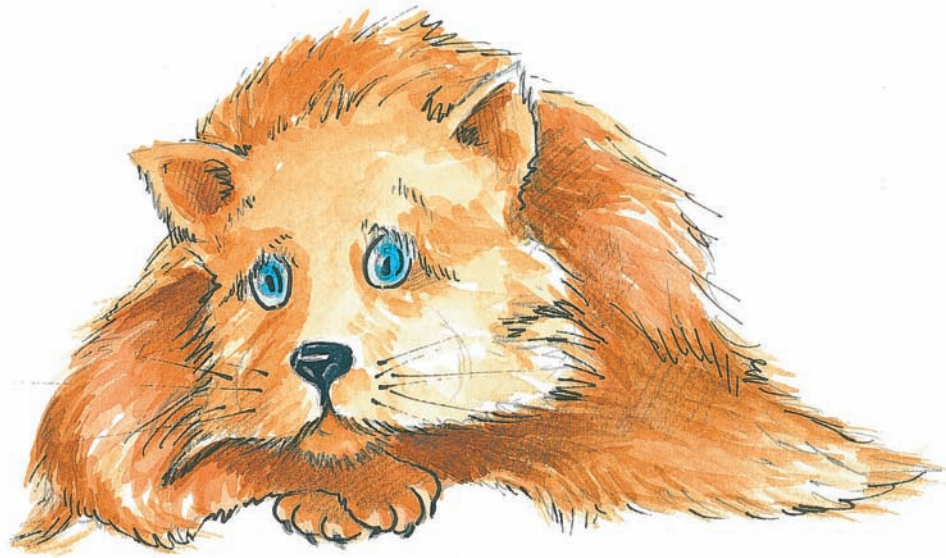
Ένας γάτος καθιστός,
πεινασμένος, νηστικός,
χτένιζε μακρύ μουστάκι
κι αναστέναζε λιγάκι:

Αχ, και να 'χα μία γκλίτσα
και ανθρώπινη λαλίτσα,
αχ, τσαρούχια να 'χα δύο
φουστανέλα και λοφίο.

Θα γινόμουν τσολιάς
ή και γατο-βασιλιάς.
Ίσως τσέλιγκας χορτάτος
ή αριστοκράτης γάτος.

Ίσως πρόσταζα τα άστρα
και τα γιασεμιά στη γλάστρα.
Θα 'τρωγα χοντρές τσιπούρες,
τσίρους, σπάρους, κουτσομούρ

Θα 'βγαινα και στο γυαλί
με κολλαριστή στολή,
να τους λέω σοβαρά
πώς τσουγκρίζουν τα αβγά!

Μένης Θεοδωρίδης

Δραστηριότητες

Κύκλωσε τις λέξεις που έχουν **τσ**.

Κύκλωσε τις λέξεις που έχουν **στ**.

Αν κάθε **τσ** ήταν ένα κασίκι, πόσα είναι τα κασίκια;

Αν κάθε **στ** ήταν ένα φιστίκι, πόσα είναι τα φιστίκια;

Φαντάσου τώρα: Κάθε αχόρταγο κασίκι έχασε ένα φιστίκι.

Τι περίσσεψαν τελικά. Νηστικά κασίκια ή τραγανά φιστίκια;

.....
.....

Το κολάζ των λέξεων

ΜΠΑ	ΜΠΕ	ΜΠΗ	ΜΠΙ	ΜΠΟ	ΜΠΟΥ
ΝΤΑ	ΝΤΕ	ΝΤΗ	ΝΤΙ	ΝΤΟ	ΝΤΟΥ
ΤΖΑ	ΤΖΕ	ΤΖΗ	ΤΖΙ	ΤΖΟ	ΤΖΟΥ
ΣΤΡΑ	ΣΤΡΕ	ΣΤΡΗ	ΣΤΡΙ	ΣΤΡΟ	ΣΤΡΟΥ
ΤΣΑ	ΤΣΕ	ΤΣΗ	ΤΣΙ	ΤΣΟ	ΤΣΟΥ
ΣΤΑ	ΣΤΕ	ΣΤΗ	ΣΤΙ	ΣΤΟ	ΣΤΟΥ

Δραστηριότητες

Σκέψου και ψάξε σ' όλο το σχολείο ή σε τούτο το βιβλίο λέξεις που αρχίζουν ή περιέχουν τις παραπάνω συλλαβές.

Στη συνέχεια, πάρε τις ξυλομπογιές, τα χρωματιστά κραγιόνια ή τους μαρκαδόρους και γράψε τις λέξεις εδώ. Όσες πιο πολλές λέξεις γράψεις, τόσο πολύχρωμο θα είναι το κολάζ των λέξεων.

Ζωντανεύουμε τα γράμματα

Το ελικόπτερο κουβαλάει το **χι**.

Δραστηριότητες

1. Διάλεξε ένα γράμμα που σου αρέσει και ζωντάνεψέ το. Ζωγράφισέ το εδώ.

Μαζί με τον διπλανό συμμαθητή σου, διαλέξτε ένα γράμμα και φτιάξτε το με τα σώματά σας. Τα άλλα παιδιά θα βρουν ποιο γράμμα είναι;

Ο κύριος Αλφάλφα

Ο κύριος Αλφάλφα είναι ακροβάτης. Δουλεύει στο Τσίρκο Μουρλάνο στην αρχή της πόλης και είναι ένας από τους πιο παράξενους ανθρώπους που εργάζονται εκεί. ο Αλφάλφα είναι παχουλός, στρογγυλοπρόσωπος και σχεδόν καραφλός (πέντε τρίχες έχει όλες κι όλες στο κεφάλι του). Το δεξί του χέρι βρίσκεται διαρκώς μέσα στην τσέπη. Το άλλο κρέμεται χαμηλά, μέχρι τις πατούσες του. Μερικοί απορούν που καταφέρνει να ισορροπεί στα σκοινιά με τέτοια ευκολία.

Το πιο περίεργο πράγμα στον Αλφάλφα όμως είν' άλλο. Ο φουκαράς μιλάει μόνο με λέξεις που αρχίζουν από άλφα!

Πολλά παιδιά, για να βεβαιωθούν, του πιάνουν κουβέντα:

- Είναι αλήθεια, Κύριε Αλφάλφα, ότι μιλάτε μόνο με λέξεις που αρχίζουν από άλφα;
- Ακριβώς! Απίστευτο αλλά αληθινό! αναστέναξε αυτός.
- Ποπό! Και σας συμβαίνει καιρό αυτό;
- Αρκετό.
- Μα πώς τα καταφέρνετε;
- Άσε! Αισθάνομαι άβολα.
- Δεν μπορείτε να πείτε άλλες λέξεις;
- Άλλες; Αστειεύεσαι;
- Και τι κάνετε όταν πεινάτε; ρώτησε περίεργο ένα κοριτσάκι.
- Ανάλογα...
- Θα πρέπει να έχετε πολύ περιορισμένο διαιτολόγιο, ε;
- Αρνάκι ανάλατο! Αγκινάρες αυγολέμονο! Ανθότυρο άπαχο! Αμύγδαλα!

Γιολάντα Τσιαμπόκαλου

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Είναι παράξενος ο κύριος Αλφάλφα; Ποιες παραξενιές έχει;
- Ποιες δυσκολίες θα αντιμετωπίζει στη ζωή του ο κύριος Αλφάλφα;
- Κύκλωσε τις λέξεις που αρχίζουν από άλφα.

Δραστηριότητες

1. Τι θα ήθελες να ρωτήσεις τον κύριο Αλφάλφα; Πώς νομίζεις ότι θα σου απαντούσε;

.....

.....

Σ

τ

Γ

ν

Κ

ρ

β

Μ

π

α

Ε

ζ

λ

ο

σ

Η

κ

ξ

Φ

Ι

Ψ

υ

χ

Ω

Ο Πόλεμος της Ωμεγαβήτας

Τα παλιά εκείνα χρόνια, προτού τα ανακαλύψουν οι άνθρωποι και τα φυλακίσουν μέσα στα βιβλία, τις εγκυκλοπαίδειες και τα λεξικά, τα γράμματα ζούσαν ελεύθερα και ανέμελα στη μαγευτική Χώρα των Γραμμάτων.

Η χώρα των Γραμμάτων συνόρευε από τα δυτικά με τη Χώρα των Αριθμών, που ζούσαν το Εφτά, το Εκατό, το Τριάντα τρία και οι άλλοι αριθμοί, από τα βόρεια με τη Χώρα των Σχημάτων, που ζούσαν τα Τρίγωνα, τα Τετράγωνα, οι Κύκλοι και όλα τα σχήματα, από τα νότια με τη Χώρα της Μουσικής, που ζούσαν το Ντο, το Ρε, το Μι και οι άλλες νότες, και από τα ανατολικά με τη Χώρα των Πινακίδων, που ζούσαν το ΣΤΟΠ και τα άλλα σήματα της Τροχαίας.

Η Χώρα των Γραμμάτων είχε δρόμους από αποσιωπητικά, στροφές από αποστροφούς και σπίτια από παρενθέσεις. Τα γράμματα ζούσανε σε διαφορετικές γειτονιές. Εδώ τα Ελληνικά, εκεί τα Γαλλικά, αλλού τα Κινέζικα, παραπέρα τα Νορβηγικά, τα Ετρουσκικά, τα Ιερογλυφικά, τα Σοκολατινικά και τα υπόλοιπα γράμματα του κόσμου.

Κάθε Κυριακή, τα γράμματα φορούσαν τα καλλιγραφικά τους ρούχα και πήγαιναν περίπατο στην κεντρική πλατεία για να ξεσκάσουν και να πάρουν λίγο καθαρό αέρα.

Την εποχή εκείνη, η δική μας η Αλφαβήτα ήταν κάπως αλλιώςτικη. Δεν ήταν ακριβώς όπως την ξέρουμε σήμερα. Ξέρετε ποιο ήταν το πρώτο γράμμα τότε; Το Ωμέγα! Μάλιστα! Το Ωμέγα! Όσο για το Άλφα, ήταν τελευταίο. Εκείνη δηλαδή την εποχή δεν έλεγες «Άλφα, Βήτα, Γάμα...», έλεγες «Ωμέγα, Βήτα, Γάμα...», και δεν τελείωνες «Φι, Χι, Ψι κι Ωμέγα», τελείωνες «Φι, Χι, Ψι και Άλφα». Ή για να σας δώσω ένα άλλο παράδειγμα, όταν ήθελες να πεις «Άλφα Ρομέο», έλεγες «Ωμέγα Ρομέο».

Και κάτι άλλο: εκείνη την εποχή, η Ωμέγα-Βήτα, είχε είκοσι επτά γράμματα, δηλαδή τρία παραπάνω απ' όσα έχει σήμερα. Τα τρία αυτά γράμματα, τα λέγανε Γάλφα, Μέλτα και Χέψιλον.

Ευγένιος Τριβιζάς

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

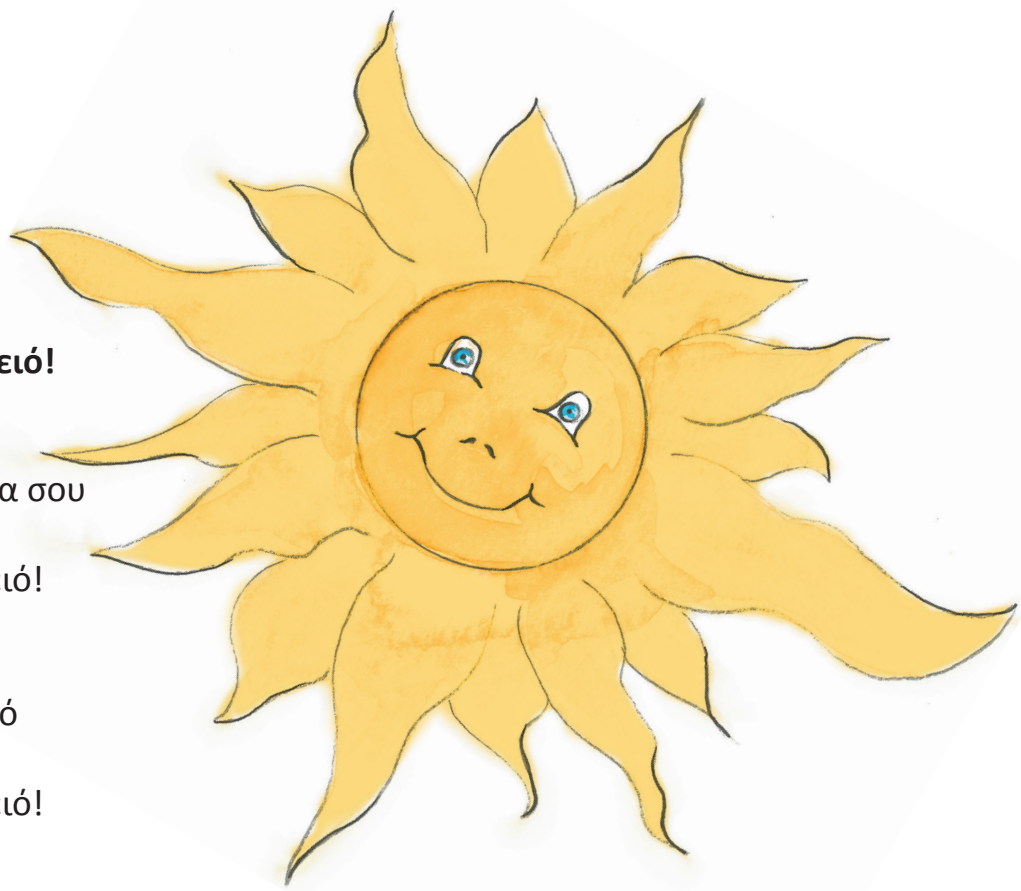
- Ποια παράξενα συμβαίνουν στη Χώρα των Γραμμάτων;
- Εσύ τι ξέρεις για την Αλφαβήτα που δεν ισχύουν για την Ωμεγαβήτα;
- Πώς να ήταν, άραγε, το Γάλφα, το Μέλτα και το Χέψιλον. Ζωγράφισέ τα.

Robert Doisneau, *Το σχολείο πάει εκδρομή* (φωτογραφία), 1945

Πίσω στο σχολείο

Σήμερα θα πάω σχολειό!
Καλή χρονιά!
Η Μαργαρίτα
Πετάει, πετάει το σχολείο
Η τάξη μου
Η σάκα μου

Σήμερα θα πάω σχολειό!

Καλημέρα ήλιε!
Φέρε μου τα χρυσάφια σου
να στολιστώ.
Σήμερα θα πάω σχολειό!

Καλημέρα πουλί!
Τραγουδίησε το πρωινό
να χαρώ.
Σήμερα θα πάω σχολειό!

Καλημέρα λουλούδι!
Μοσχοβόλησε το δρόμο
να πορευτώ.
Σήμερα θα πάω σχολειό!

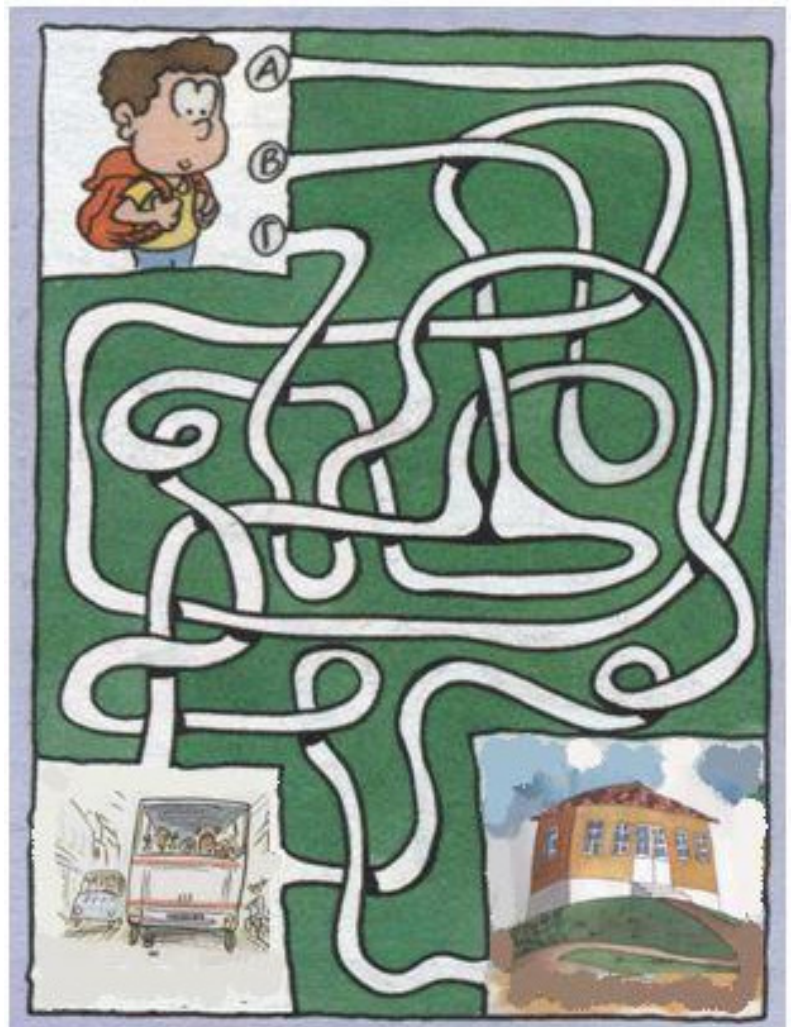
Φωτεινή Μυλωνά

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Ποιους συνάντησε το παιδί, καθώς ξεκίνησε για το σχολειό; Τι είπε στον καθένα;
- Το παιδί είναι χαρούμενο ή λυπημένο;
- Εσύ ποιους συνάντησες, καθώς ερχόσουν στο σχολειό;

Δραστηριότητες

1. Ποιον δρόμο πρέπει να ακολουθήσει το παιδί, για να φτάσει στο σχολειό του και να αποφύγει την κίνηση στους δρόμους;

Καλή χρονιά!

Δεν ήθελα...

Μεγαλώσαμε πια.
Του σχολείου η αγκαλιά
μας καρτερεί.
Κοιτάξτε πώς λάμπουμε.
Είναι απ' τη χαρά!
Κοιτάξτε τα ρόδα
στα μάγουλά μας.
Είναι απ' τα φιλιά!
Μεγαλώσαμε...
-Καλή χρονιά, ψιθυρίζει
στ' αυτάκι η γιαγιά.
Κι ο παππούς...
Τόσες ψυχάλες
στα γυαλιά του...
-Καλή χρονιά: φωνάζει
δυνατά κι η ευχή του
ακούγεται σαν τον ήχο του
κουδουνιού
την πρώτη ημέρα του
σχολείου.

Φωτεινή Μυλωνά

Με λένε Γιάννη και είμαι πολύ
στενοχωρημένος. Δεν θέλω να πάω στην
πρώτη δημοτικού. Παρόλο που η μαμά
και ο μπαμπάς μου λένε ότι θα είναι
πολύ ωραία, εγώ δεν τους πιστεύω.
Θέλω να ξαναπάω στο περσινό μου
σχολείο, στο νηπιαγωγείο. Τι όμορφα
που ήταν!

Δεν το ήθελα, αλλά τελικά έφθασε
η μέρα. Το προηγούμενο βράδυ δεν
μπορούσα να κοιμηθώ. Προσπαθούσα
να κλείσω τα μάτια μου, αλλά δεν με
έπαιρνε ο ύπνος. Χτυπούσε δυνατά η
καρδιά μου. Φοβόμουν. Δεν ήθελα να
πάω στο σχολείο για μεγάλα παιδιά. Δεν
ήθελα...

Νικολέτα Κόστα

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Τι νιώθει το παιδί στο πρώτο κείμενο; Τι νιώθει το παιδί στο δεύτερο κείμενο;
- Με ποιο παιδί μοιάζεις πιο πολύ;
- Πώς ένιωσες σήμερα; Χαιρόσουν ή φοβόσουν κάτι; Τι περίμενες;

Δραστηριότητες

1. Τι νιώθει κάθε παιδί στις εικόνες;

2. Κύκλωσε αυτό που ένιωσες εσύ την πρώτη μέρα στο σχολείο.

Η Μαργαρίτα

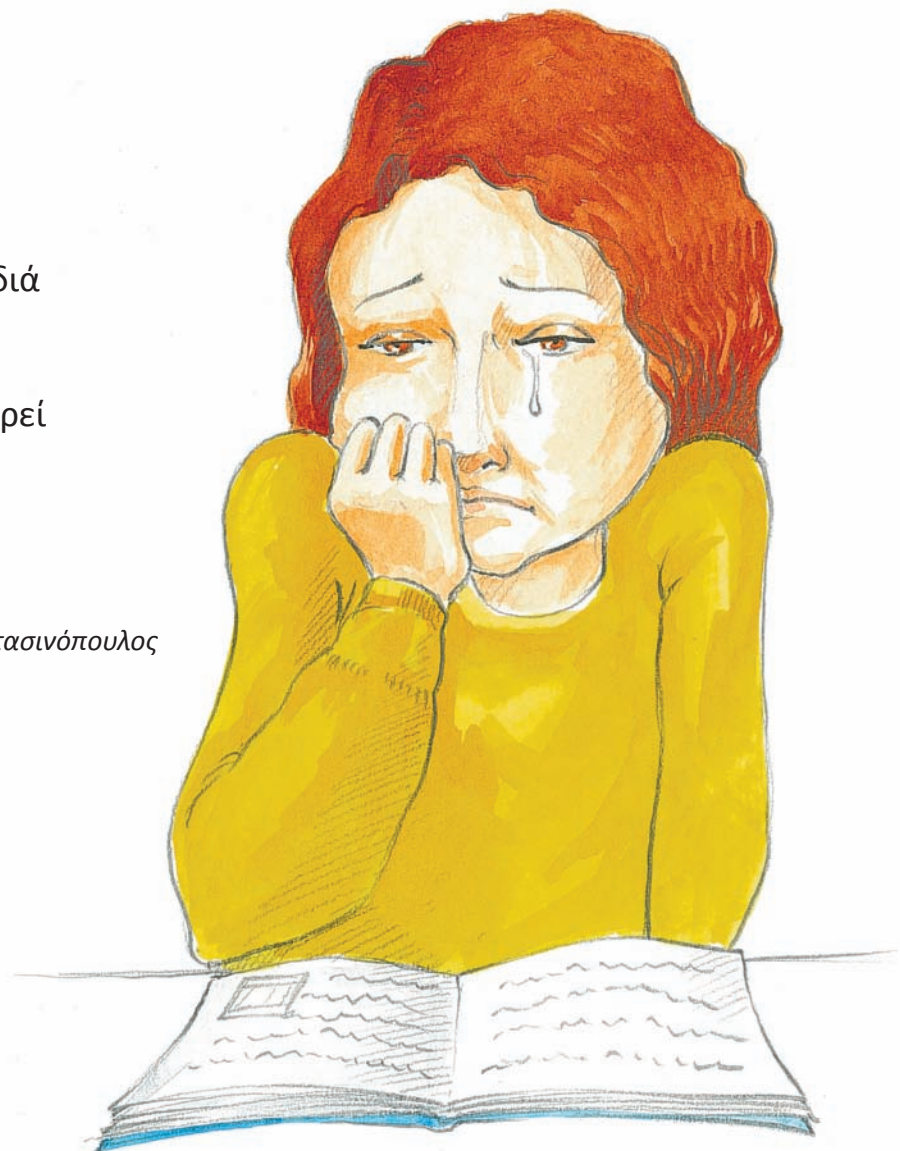
Η μικρούλα η μικρή
Μαργαρίτα
να διαβάσει δεν μπορεί
άλφα βήτα.

Στα ματάκια της κυλά
ένα δάκρυ,
το βιβλίο της πετά
σε μian άκρη.

Το ποδάρι της χτυπά
και φωνάζει,
την κοιτάζουν τα παιδιά
κάνουν χάζι.

Να διαβάσει δεν μπορεί
άλφα βήτα,
αχ! Τι άταχτο παιδί,
Μαργαρίτα!

Μιχάλης Στασινόπουλος

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πώς νιώθει η Μαργαρίτα;
- Ένωσες ποτέ, όπως η Μαργαρίτα; Για ποιον λόγο;
- Όποιος δεν ξέρει να διαβάζει, είναι άταχτος;
- Εσύ ξέρεις να διαβάζεις;

Πετάει, πετάει το σχολείο

Δύο κολλητά φιλαράκια, που τρελαίνονταν για παιχνίδι, πήγαιναν στο σχολείο με βαριά καρδιά. Βαριόντουσαν την αλφαβήτα, την αριθμητική και την ορθογραφία. Μόνο η ζωγραφική τούς άρεσε. Τους άρεσε βέβαια και το διάλειμμα, τους άρεσε πολύ σαν το προφιτερόλ και τη σοκολάτα παγωτό.

- Αχ, αυτό το σχολείο, έλεγε ο ένας που είχε μεγάλη φαντασία, αχ, να είχε φτερά και να πετάγαμε την ώρα του μαθήματος πάνω απ' την πόλη!

- Και να παίζαμε εκεί ψηλά με τα σύννεφα και τα πουλιά, συμπλήρωσε ο άλλος που είχε κι αυτός μεγάλη φαντασία.

Χρήστος Μπουλώτης

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πώς είναι το δικό σου σχολείο;
- Τι θα ήθελες να έχει ακόμη το σχολείο σου; Τι θα ήθελες να μην έχει;

Δραστηριότητες

1. Δημιούργησε με τη φαντασία σου ένα δικό σου σχολείο. Πώς θα ήθελες να είναι; Φαντάσου και περίγραψε το.
2. Ζωγράφισε με χρώματα το σχολείο που φαντάστηκες.

Πετάει, πετάει το σχολείο (συνέχεια)

Μια Κυριακή πρωί πήγαν κρυφά τα δυο φιλαράκια και ζωγράφισαν στους τοίχους του σχολείου κάτι τεράστια φτερά, κόκκινα και γαλάζια. Ζωγράφισαν και πουλιά, ζωγράφισαν και πεταλούδες πολύχρωμες σαν λουλούδια.

Την άλλη μέρα το πρωί, την ώρα της αριθμητικής, άρχισε ξαφνικά το σχολείο να υψώνεται σιγά σιγά στον ουρανό πάνω από την πόλη! Ναι, πετούσε με τα φτερά που του είχαν ζωγραφίσει τα δύο φιλαράκια και με τα φτερά των ζωγραφιστών πουλιών και πεταλούδων.

Στην αρχή τρομοκρατήθηκε η δασκάλα. Φώναζαν φοβισμένοι οι μαθητές. Μόνο τα δύο φιλαράκια χαμογελούσαν πονηρά. Ήταν ευτυχισμένα γιατί κατάλαβαν πως η ευχή τους έπιασε. Το σχολείο τους πράγματι πετούσε! Κάτι τέτοιο δεν είχε ξαναγίνει βέβαια σε ολόκληρη τη γη.

Από τα ανοιχτά παράθυρα μπήκαν δυο σύννεφα που έμοιαζαν με μικρά χοντρούλικά παιδιά με κοντά παντελονάκια και τιράντες.

- Αχ, τι όμορφα που είναι εδώ στην τάξη! Είπε το ένα.

- Πόσο σας ζηλεύουμε που ξέρετε να γράφετε και να μετράτε, είπε το άλλο.

Ύστερα φτερούγισαν μέσα στην τάξη εκατό πουλιά που κελαηδώντας είπαν στους μαθητές:

- Τι συμπαθητική που είναι η δασκάλα σας: Και πώς μοσχοβολάει η τάξη!

Το υπέροχο αυτό ταξίδι πάνω απ' την πόλη κράτησε τρεις ολόκληρες ώρες. Κι ήταν σαν όνειρο. Μπορεί και να ήταν όνειρο. Πάντως, από εκείνη τη μέρα τα δύο φιλαράκια έμπαιναν με περισσότερη όρεξη στην τάξη. Η αλφαβήτα, η αριθμητική και η ορθογραφία άρχισαν να γίνονται γλυκές σαν γλειφιτζούρια. Τις μάθαιναν τώρα σαν παιχνίδι. Κι ήταν κι αυτό ένα ωραίο παιχνίδι.

Χρήστος Μπουλώτης

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Τι συμβαίνει σ' αυτό το σχολείο, που δεν γίνεται στο δικό σου σχολείο;
- Στην αρχή της ιστορίας «τα δύο φιλαράκια πήγαιναν στο σχολείο με βαριά καρδιά». Γιατί τώρα «τα δύο φιλαράκια έμπαιναν με περισσότερη όρεξη στην τάξη»;
- Είναι μια πραγματική ιστορία; Γιατί;

Δραστηριότητες

1. Στο κείμενο *Πετάει, πετάει το σχολείο* υπάρχουν πολλά επίθετα που συνοδεύουν ουσιαστικά. Μπορείς να βρεις και να κυκλώσεις τουλάχιστον δέκα;
2. Αν βρήκες τα επίθετα, είσαι έτοιμος να συμπληρώσεις την ακροστοιχίδα των επιθέτων με τα άρθρα τους.

							Τ			ΦΤΕΡΑ
							Α			ΠΑΙΧΝΙΔΙ
							Ε			ΦΑΝΤΑΣΙΑ
							Π			ΤΑΞΙΔΙ
							Ι			ΚΑΡΔΙΑ
							Θ			ΔΑΣΚΑΛΑ
							Ε			ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ
							Τ			ΠΑΡΑΘΥΡΑ
							Α			ΠΑΝΤΕΛΟΝΑΚΙΑ

3. Περιγράψε το σχολείο σου.

Πού είναι χτισμένο. Τι έχει γύρω γύρω;

Τι βλέπω στον δρόμο; Ποιους συναντώ;

Πώς είναι από έξω;

Πώς είναι από μέσα;

Τι νιώθω για το σχολείο μου;

Η τάξη μου

1. Βρες και γράψε αυτά που υπάρχουν στην τάξη σου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Κοίτα γύρω. Βρες και πες κι άλλα αντικείμενα που βρίσκονται στην τάξη.

.....

.....

.....

3. Θα βοηθήσεις τον Αμαρίλντο να βρει την τάξη του;

Γεια σας. Με λένε Αμαρίλντο. Είμαι καινούριος στο σχολείο. Θα με βοηθήσετε; Δεν μπορώ να βρω την τάξη μου. Θυμάμαι, όμως, ότι έχει έξι θρανία, τρία παράθυρα με κουρτίνες κι ένα μεγάλο χάρτη δίπλα στον πίνακα. Πάνω από τον πίνακα είναι ένα στρογγυλό ρολόι. Στον τοίχο είναι κρεμασμένη μια όμορφη ζωγραφιά.

4. Παρατήρησε την τάξη σου. Πού είναι το κάθε τι;

Τ. Ζαβιτσάνου -
Παπαρηγορίου,
Μαθήματα Γραπτής
Έκφρασης, εκδ.
Πατάκη, σελ. 96.

5. Γράψε προτάσεις, για να δείξεις πού είναι το κάθε τι στη δική σου τάξη. Χρησιμοποίησε τις λέξεις από την εικόνα.

Ο πίνακας είναι πάνω στον τοίχο.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Ένωσε τα αντίθετα:

εδώ	εκεί
αριστερά	μπροστά
μέσα	δεξιά
πίσω	έξω
κοντά	κάτω
πάνω	μακριά

Η σάκα μου

Πήραμε πολλά πράγματα:

κασετίνα, χρώματα,
μολύβια, τετράδια, μπλοκ...

Κοίτα εδώ, κυρία, κοίτα,
είπε ο Κώστας με καμάρι.

Πώς θα τη σηκώνω, μου λες;

Πιάσ' την να δεις πόσο

βαριά είναι.

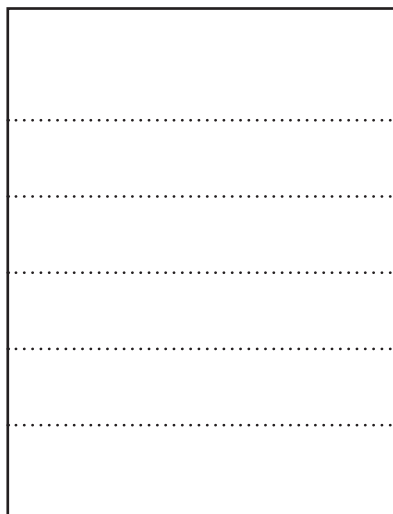
Όλα τα όμορφα πράγματα,

είπε η δασκάλα μας

και γέλασε, είναι βαριά.

Φωτεινή Μυλωνά

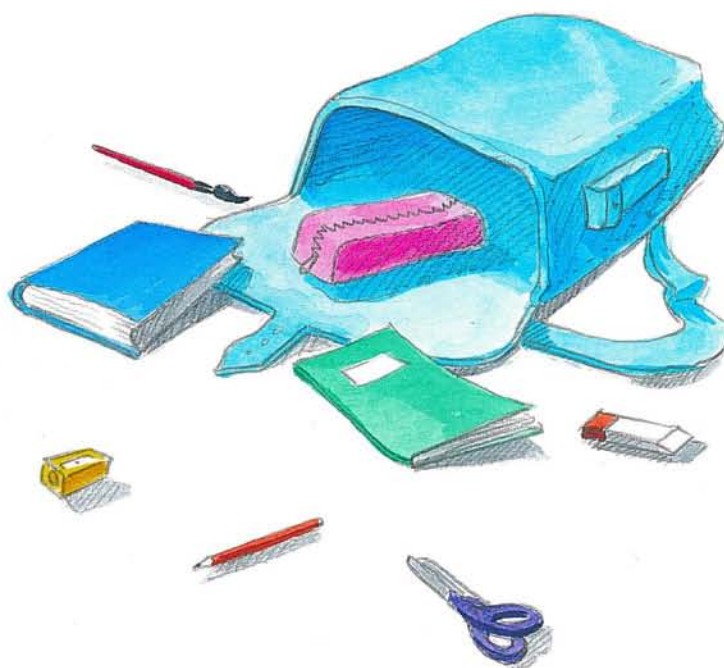
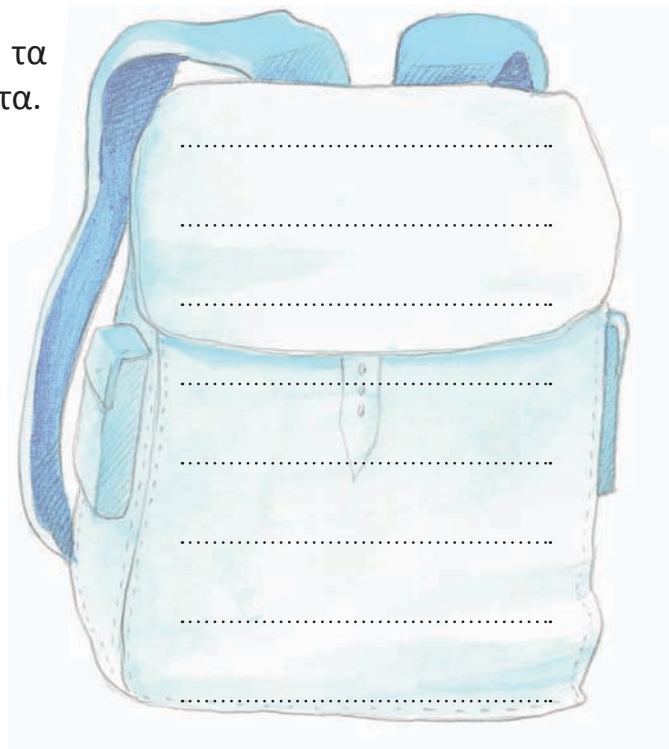
1. Γράψε τα πράγματα που έχεις στη δική σου τσάντα.

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- «Όλα τα όμορφα πράγματα είναι βαριά» είπε η δασκάλα. Ποια είναι τα όμορφα, αλλά βαριά πράγματα;
- Ποια πράγματα έχεις στην τσάντα σου; Τη νιώθεις ελαφριά ή βαριά;
- Τι μπορούμε να κάνουμε, για να ελαφρύνουμε την τσάντα μας;

2. Έπεσε η τσάντα του κοριτσιού και σκόρπισαν τα πράγματα. Βρείτε τα και βάλτε τα μέσα στην τσάντα.

3. Περιγράψω τη σάκα μου.

Ποιος την αγόρασε:.....

.....

.....

.....

Πώς είναι από έξω:.....

.....

.....

.....

Πώς είναι από μέσα:.....

.....

.....

.....

Τι κάνω με αυτήν:.....

.....

.....

.....

Γιατί μου αρέσει. Γιατί δεν μου αρέσει:.....

.....

.....

.....

Τι νιώθω για την τσάντα μου:.....

.....

.....

.....

Μπορείς να διαλέξεις επίθετα και να τα χρησιμοποιήσεις:

καινούρια - παλιά, μονόχρωμη - πολύχρωμη, κόκκινη - κίτρινη - πράσινη, υφασμάτινη -
δερμάτινη, βολική - άβολη, συνηθισμένη - ξεχωριστή, βαριά - ελαφριά.

4. Κύκλωσε στο ποίημα τις ημέρες της εβδομάδας.

Ο χορός των εφτά

Η Δευτέρα με την Τρίτη
στης Τετάρτης παν το σπίτι.
Με την Πέμπτη κουβεντιάζουν,
την Παρασκευή φωνάζουν,
παίρνουνε και το Σαββάτο
και τραβάνε παρακάτω.
Να την Κυριακή από πλάι
το μαντίλι της πετάει,
κι αρχινάνε ζωηρό
της βδομάδας το χορό.

Γιώργης Κρόκος

5. Γράψε προτάσεις που δείχνουν τι κάνεις κάθε ημέρα.

Τη Δευτέρα.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Ποια ημέρα σου αρέσει περισσότερο μέσα και έξω από το σχολείο;

Μου αρέσει....., γιατί.....
.....

και γιατί.....
.....
.....

Δεν μου αρέσει....., γιατί.....
.....
.....

και γιατί.....
.....
.....

Savelieva Valentina, *Οικογένεια*, 1974

Η ζωή στην οικογένεια

Η οικογένειά μου
Όνειρα γλυκά, Μάρκο
Σπίτι μου, σπιτάκι μου...
Το δωμάτιό μου
Μόνος στο δωμάτιο
Η ντουλάπα μου
Τα γενέθλια
Στης μανούλας τη γιορτή
Πώς γράφεται η μητέρα

Η γελαστή οικογένεια

Πάνω στ' άσπρο το χαρτί
ζωγραφίζω ένα σπιτάκι,
καναπέ, χαλί και τζάκι.

Καθιστούς στον καναπέ
σχεδιάζω έναν πατέρα,
δυο παιδιά και μια μητέρα.

Κι επειδή θέλω πολύ
να φανεί στη ζωγραφιά μου
η χαρά που 'χει η καρδιά μου,

των χειλιών τις άκρες κάνω
προς τα πάνω να κοιτάνε,
κι έτσι όλοι τους γελάνε.

Μαρία Γουμενοπούλου

Η οικογένειά μου

Η γιαγιά και ο παππούς

Έχω δύο γιαγιάδες και δύο παππούδες. Όταν γεννήθηκαν, ήταν κι αυτοί μικρά μωρά. Κάποτε ήταν παιδιά σαν κι εμένα. Επαιζαν κι αυτοί παιχνίδια και είχαν φίλους. Όταν μεγάλωσαν, γνωρίστηκαν, ερωτεύτηκαν και παντρεύτηκαν. Η γιαγιά μου κι ο παππούς μου έκαναν ένα μωρό –τη μαμά μου. Οι άλλοι δύο, έκαναν κι εκείνοι ένα μωρό –τον μπαμπά μου.

Η μαμά μου ζούσε με την οικογένειά της στην πόλη. Ο μπαμπάς μου ζούσε με την οικογένειά του στο χωριό. Όταν μεγάλωσαν κι οι δύο, γνωρίστηκαν κι ερωτεύτηκε ο ένας τον άλλο. Παντρεύτηκαν και μετά έκαναν ένα μωρό –εμένα!

Από τη μέρα που γεννήθηκα, οι γιαγιάδες μου κι οι παππούδες μου με αγαπούν πολύ. Με πάνε περίπατο και μου διαβάζουν παραμύθια. Όταν φεύγουν για να γυρίσουν σπίτι τους είναι πολύ στενοχωρημένοι.

Μαρία Ριούς

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Κύκλωσε τις λέξεις που φανερώνουν τα μέλη της οικογένειας στην ιστορία που διάβασες. Γράψε τις λέξεις εδώ.

.....

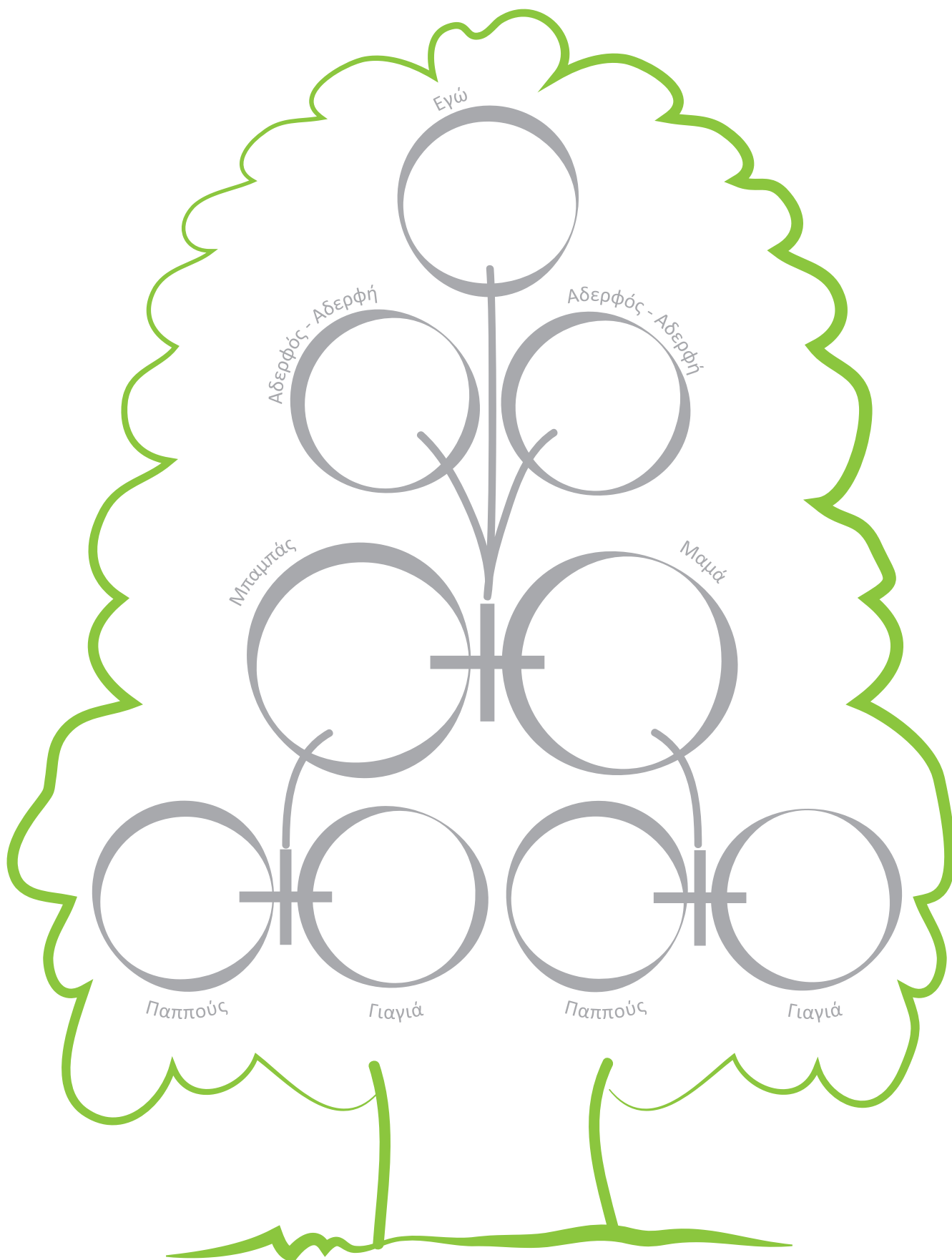
.....

.....

- Η δική σου οικογένεια ποια μέλη έχει;
- Ποια παιχνίδια παίζεις εσύ με τη γιαγιά και τον παππού;
- Γιατί ο παππούς και η γιαγιά «όταν φεύγουν, για να γυρίσουν σπίτι τους, είναι πολύ στενοχωρημένοι»;

Δραστηριότητες

1. Συμπλήρωσε το δέντρο της οικογένειάς σου. Κόλλησε φωτογραφίες ή ζωγράφισε τα πρόσωπα.

2. Ένα παιδί σαν κι εσένα έγραψε στο ημερολόγιό του.

Η μητέρα μου είναι η Δήμητρα.
Είναι 35 χρόνων και είναι
δασκάλα. Διαβάζει πολλά βιβλία.
Είναι πολύ εργατική.

Αυτός είναι ο, ο πατέρας
μου. Είναι 40 χρόνων και είναι
καταστηματάρχης. Μπορεί να
πει πολλές ιστορίες. Είναι πάντα
χαρούμενος και γελαστός.

Η είναι η γιαγιά
μου. Είναι 58 χρόνων και είναι
ευγενική. Ξέρει να μαγειρεύει
ωραία.

Αυτός είναι ο παππούς μου. Τον
λένε Είναι 64 χρόνων.
Μπορεί να σε κάνει να γελάσεις.
Είναι πολύ καλός.

Ο είναι ο αδελφός μου.
Είναι 16 χρόνων και είναι πολύ
ζωηρός. Παίζει πολλές ώρες
παιχνίδια στον υπολογιστή.
Μπορεί να παίξει ποδόσφαιρο
και μπάσκετ.

Με λένε και είμαι 7 χρονών.

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο:

- Ποια είναι τα μέλη της οικογένειας;
- Ποια είναι τα ονόματα της μητέρας και του πατέρα;
- Πόσα αδέλφια υπάρχουν στην οικογένεια;
- Ποιο είναι το μικρότερο μέλος της οικογένειας και ποιο το μεγαλύτερο;
- Τι μπορεί να κάνει κάθε μέλος της οικογένειας;
- Τι χαρακτηρίζει κάθε μέλος της οικογένειας;

Δραστηριότητες

1. Γράψε το δικό σου ημερολόγιο για τα μέλη της οικογένειάς σου. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις τα επίθετα: ψύχραιμος, ευγενικός, γλυκός, έξυπνος, φιλικός, φωνακλός, αστείος, χαρούμενος, άτακτος, στοργικός, αμίλητος, και όποια άλλα εσύ θέλεις.

Η μητέρα μου είναι η

Αυτός είναι ο _____, ο πατέρας μου.

Η _____ είναι η γιαγιά μου.

Αυτός είναι ο παππούς μου. Τον λένε

Ο _____ είναι ο αδελφός μου.

Την αδελφή μου την λένε

2. Τι μπορούμε να κάνουμε... Τι δεν μπορούμε να κάνουμε... Γράψε αληθινές προτάσεις.

Η μαμά κι εγώ μπορούμε να

Ο μπαμπάς κι εγώ μπορούμε να

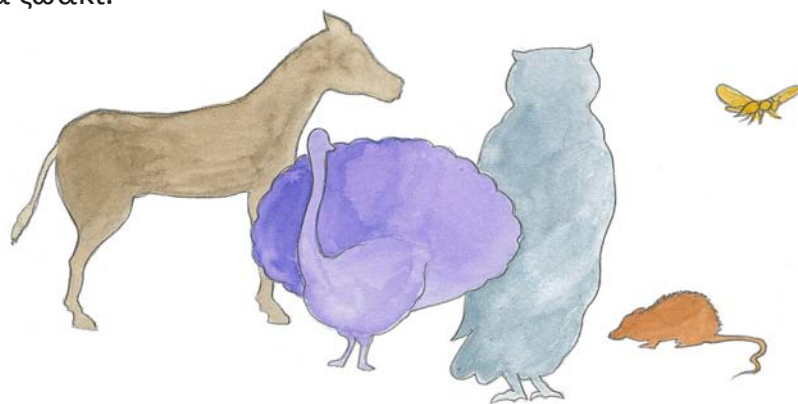
Εγώ μπορώ να....., αλλά η μαμά μου δεν μπορεί.

Εγώ μπορώ να....., αλλά ο μπαμπάς μου δεν μπορεί.

Εγώ και η αδελφή μου μπορούμε να

Εγώ μπορώ να, αλλά η αδελφή μου δεν μπορεί.

3. Αν ήμασταν ζώακια, τι θα ήμασταν; Γράψε δίπλα για τη δική σου οικογένεια, παρομοιάζοντας κάθε μέλος με ένα ζώακι.

Αν ήμασταν ζώακια...

Η μητέρα μου είναι εργατική
σαν μέλισσα, γιατί όλη μέρα
στριφογυρίζει στο σπίτι
κάνοντας δουλειές.

Ο πατέρας μου είναι σοφός
σαν κουκουβάγια, γιατί με
βοηθάει στα μαθήματα.

Η αδελφή μου είναι ήσυχη
σαν ποντικάκι, γιατί δεν
ξέρεις πότε είναι στο σπίτι.

Ο αδελφός μου είναι
περήφανος σαν παγόνι,
γιατί δεν μιλάει στους
μικρότερους.

Εγώ είμαι πεισματάρης
σαν μουλάρι, γιατί είμαι
αγύριστο κεφάλι.

Κείμενο της συγγραφικής ομάδας

Όνειρα γλυκά, Μάρκο

Η νύχτα ήταν σκοτεινή και στην οδό Δαμασκηνιάς έβρεχε και φυσούσε. Στο άσπρο σπίτι η μαμά Αρκούδα έβαζε τον Μάρκο για ύπνο.

- Έτοιμος, Μάρκο;

- Όχι ακόμα, είπε ο Μάρκος, περιμένω.

Η μαμά κάθισε στο κρεβάτι δίπλα στον Μάρκο και διάβασαν μαζί το αγαπημένο του βιβλίο, που το είχαν μάθει πια απέξω. Ύστερα η μαμά Αρκούδα τράβηξε την κουβέρτα, μια κατακόκκινη κουβέρτα, και σκέπασε τον Μάρκο καλά καλά ως τον λαιμό. Την άλλη άκρη την τύλιξε κάτω από τα πόδια του, φτιάχνοντας μια ζεστή φωλιά. Έξω ο άνεμος φυσούσε. Βου-ου-ου-ου!

- Έτοιμος τώρα, Μάρκο;

- Όχι ακόμα, είπε ο Μάρκος, περιμένω.

Η μαμά Αρκούδα έφερε και τους φίλους του Μάρκου στο κρεβάτι κι όλοι αγκαλιάστηκαν κάτω από την κατακόκκινη κουβέρτα.

Έξω έπεφτε δυνατή βροχή. Πλατς! Πλατς! Πάνω στη σκεπή. Πλατς! Πλατς! Πάνω στα παράθυρα.

Κι ο άνεμος φυσούσε με ορμή. Βου-ου-ου-ου!

- Έτοιμος τώρα, Μάρκο;

- Όχι ακόμα, είπε ο Μάρκος, περιμένω.

Η μαμά Αρκούδα έφερε δυο ποτήρια γάλα. Κι οι δυο τους ήπιαν παρέα το γάλα που ήταν τόσο ζεστό και νόστιμο! Ύστερα η μαμά Αρκούδα χασμουρήθηκε.

- Τώρα πια πρέπει να είσαι έτοιμος, είπε.

Όμως ο Μάρκος κούνησε το κεφάλι.

- Περιμένω, είπε.

- Μμμ, έκανε η μαμά Αρκούδα.

- Για να σκεφτώ λιγάκι. Διαβάσαμε το βιβλίο, φτιάξαμε τη φωλίτσα μας, φέραμε τους φίλους σου κι ήπιαμε ζεστό γάλα. Θύμισέ μου, Μάρκο, τι ξέχασα;

- Ξέρεις τι, είπε ο Μάρκος.

- Μμμ, έκανε η μαμά Αρκούδα. Βιβλίο, κουβέρτα, φίλους, γάλα, βιβλίο, κουβέρτα, φίλους, γάλα...

Ο Μάρκος περίμενε. Και περίμενε και περίμενε.

Όσπου, επιτέλους, η μαμά Αρκούδα είπε:

- Α, το βρήκα! Το φιλάκι της καληνύχτας!

Κι έσκυψε στο κρεβάτι και -ματς- φίλησε τον Μάρκο και μια και δυο και τρεις και τέσσερις φορές.

- Πάλι! φώναξε ο Μάρκος.

Κι εκείνη έσκυψε πάλι και μουτς!- φίλησε τον Μάρκο και μια και δυο και τρεις και τέσσερις φορές.

Έξω φυσούσε ο άνεμος κι έπεφτε δυνατή βροχή. Στο μικρό άσπρο σπίτι, η μαμά Αρκούδα βγήκε από το δωμάτιο του Μάρκου με το φαναράκι στο χέρι, ψιθυρίζοντας:

- Καληνύχτα, Μάρκο: Φιλιά και όνειρα γλυκά...

Κι έτσι ο Μάρκος αποκοιμήθηκε μια νύχτα σκοτεινή που έβρεχε και φυσούσε στην οδό Δαμασκηνιάς.

Άμι Εστ

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Ποια ώρα της ημέρας συμβαίνει η ιστορία;
- Τι συμβαίνει έξω από το σπίτι; Φοβάται ο Μάρκος τον άνεμο και τη βροχή; Γιατί;
- Ποιοι είναι οι φίλοι του Μάρκου που έρχονται στο κρεβάτι του;
- Τι περιμένει ο Μάρκος;
- Τι εύχεται η μητέρα στον Μάρκο;
- Τι νιώθει στο τέλος της ιστορίας ο Μάρκος;

Δραστηριότητες

1. Γράψε και συ τι συμβαίνει στο δωμάτιό σου λίγο πριν κοιμηθείς. Μην ξεχάσεις να γράψεις τις ευχές που ανταλλάξεις με τη μητέρα ή τον πατέρα σου:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σπίτι μου, σπιτάκι μου...

Σπίτια σ' όλο τον κόσμο. Μπερδεύτηκαν τα κείμενα. Ένωσε με γραμμές τα κείμενα με τις εικόνες των σπιτιών.

Στη Βενετία τα σπίτια είναι χτισμένα μέσα στη θάλασσα. Μαζεύουν υγρασία. Είναι διώροφα και τριώροφα. Πώς πηγαίνει ο κόσμος από το ένα σπίτι στο άλλο;

Οι Εσκιμώοι, όταν κυνηγάνε στις μεγάλες παγωμένες εκτάσεις, χτίζουν τα σπίτια τους από πάγο, τα ινγκλού. Χωράνε μια οικογένεια με τέσσερα άτομα.

Τα σπίτια στο νερό στηρίζονται πάνω σε πασσάλους. Οι κάτοικοι νιώθουν προστατευμένοι από τους εχθρούς και τα άγρια ζώα.

Στην Ιαπωνία τα σπίτια δεν μοιάζουν με τα άλλα. Η σκεπή τους είναι τριγωνική. Έξω από το σπίτι και πάνω στη σκεπή υπάρχουν αγάλματα.

Παράξενα σπίτια

Δραστηριότητες

1. Διάλεξε το σπίτι που σου αρέσει περισσότερο και περιγράψε το σ' έναν φίλο σου που δεν βλέπει την εικόνα.
2. Σε ποιο θα ήθελες να ζήσεις; Γιατί;
Σε ποιο δεν θα ήθελες να ζήσεις; Γιατί;

3. Σπίτια στο χωριό και σπίτια στην πόλη. Μονοκατοικίες και πολυκατοικίες.

Πού βρίσκεται το δικό σου σπίτι; Στο χωριό ή στην πόλη;
Κύκλωσε τις λέξεις που ταιριάζουν στο δικό σου σπίτι.

μονοκατοικία – πολυκατοικία

παλιό – καινούριο

στενό – ευρύχωρο

μονόχρωμο – πολύχρωμο

σκοτεινό - φωτεινό

με κήπο – χωρίς κήπο

υψηλό – χαμηλό

4. Σκέψου και γράψε κι άλλες λέξεις που ταιριάζουν στο σπίτι σου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

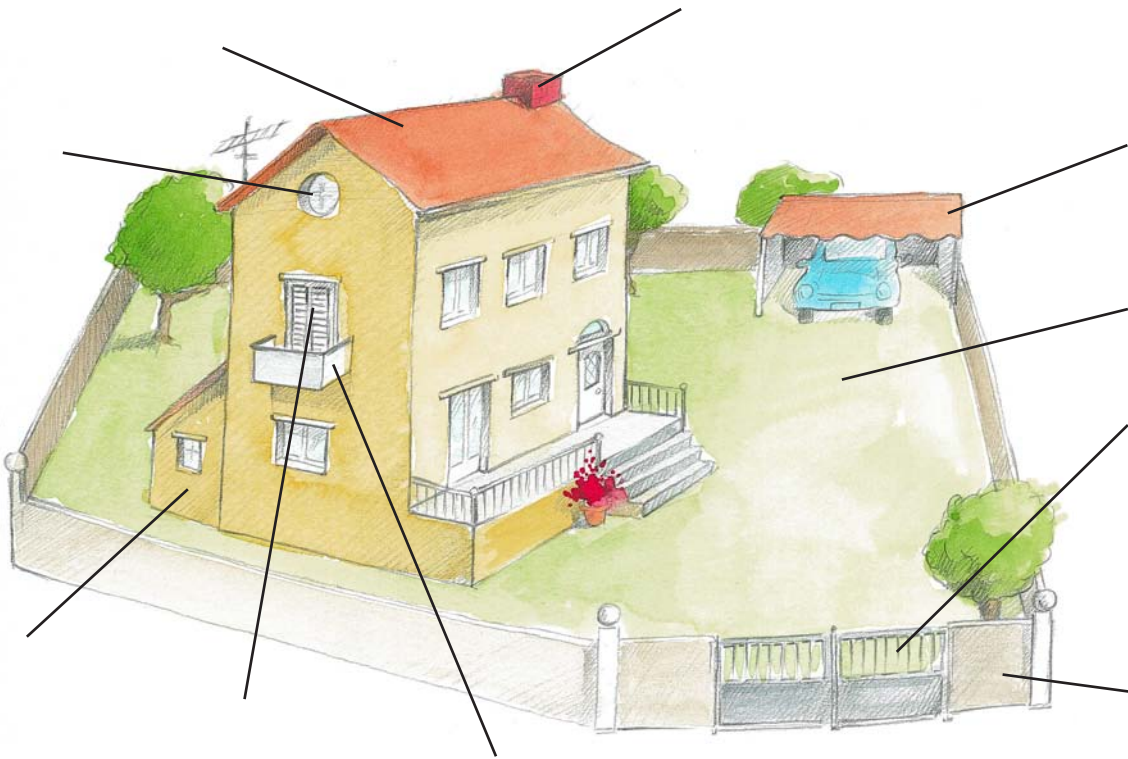
.....

.....

.....

.....

5. Μονοκατοικίες και Πολυκατοικίες. Συμπλήρωσε τα μέρη των σπιτιών.

Το αγαπημένο μου σπιτάκι

Πάντοτε ήθελα να έχω το δικό μου σπιτάκι. Δεν ήξερα όμως πώς ήθελα να είναι!

Ίσως ανοιχτό γαλάζιο, με ροζ πούπουλα για κεραμίδια και μικρά πράσινα κουδουνάκια γύρω του, που όταν φυσάει να μιλάνε με όλους τους ήχους (...)

Ή ίσως να είναι πορτοκαλί με μοβ ριγούλες και φρου φρου. Με ασημένια παραθυρόφυλλα που θα ανοίγω κάθε μέρα και θα ποτίζω τις κόκκινες γλαστρίτσες μου με τα λουλούδια που θα μου ψιθυρίζουν στο αυτί ιστορίες απ' όλη τη γειτονιά (...)

Σκέφτομαι πάλι πως μπορεί το σπιτάκι μου να είναι ένα κουτί γεμάτο ξυλομπογιές και μ' αυτές να ζωγραφίζω κάθε μέρα καινούρια έπιπλα και φίλους και ρούχα και παιχνίδια και ό,τι δε μ' αρέσει να το σβήνω και να το φτιάχνω από την αρχή (...)

Ωραία, αλλά πάλι θα μου άρεσε το σπιτάκι μου να είναι σ' έναν κήπο με πολλά δέντρα και ένα όμορφο σιντριβανάκι με χρυσόψαρα, να βουτάω μέσα και να κολυμπάω μαζί τους (...)

Μετά θα μπορούσε να είναι ένα μεγάλο παπούτσι, με μακριά κορδόνια που θα τα δέσω κόμπο για να ...

- Κοριτσάκι μου, σταμάτα να παίζεις με το παπούτσι του θείου σου και βγες κάτω από το τραπέζι. Το έχεις κάνει σπίτι σου πια!

Τι να σας πω, δε βγαίνει σχεδόν ποτέ από αυτό. Εδώ τρέχει να κρυφτεί και να παίζει, εδώ έρχεται όταν θέλει να κλάψει, εδώ τρυπώνει για να παίξουμε κρυφτό, εδώ καλεί τους φίλους της! Πιστεύω πως είναι το αγαπημένο της σπιτάκι!

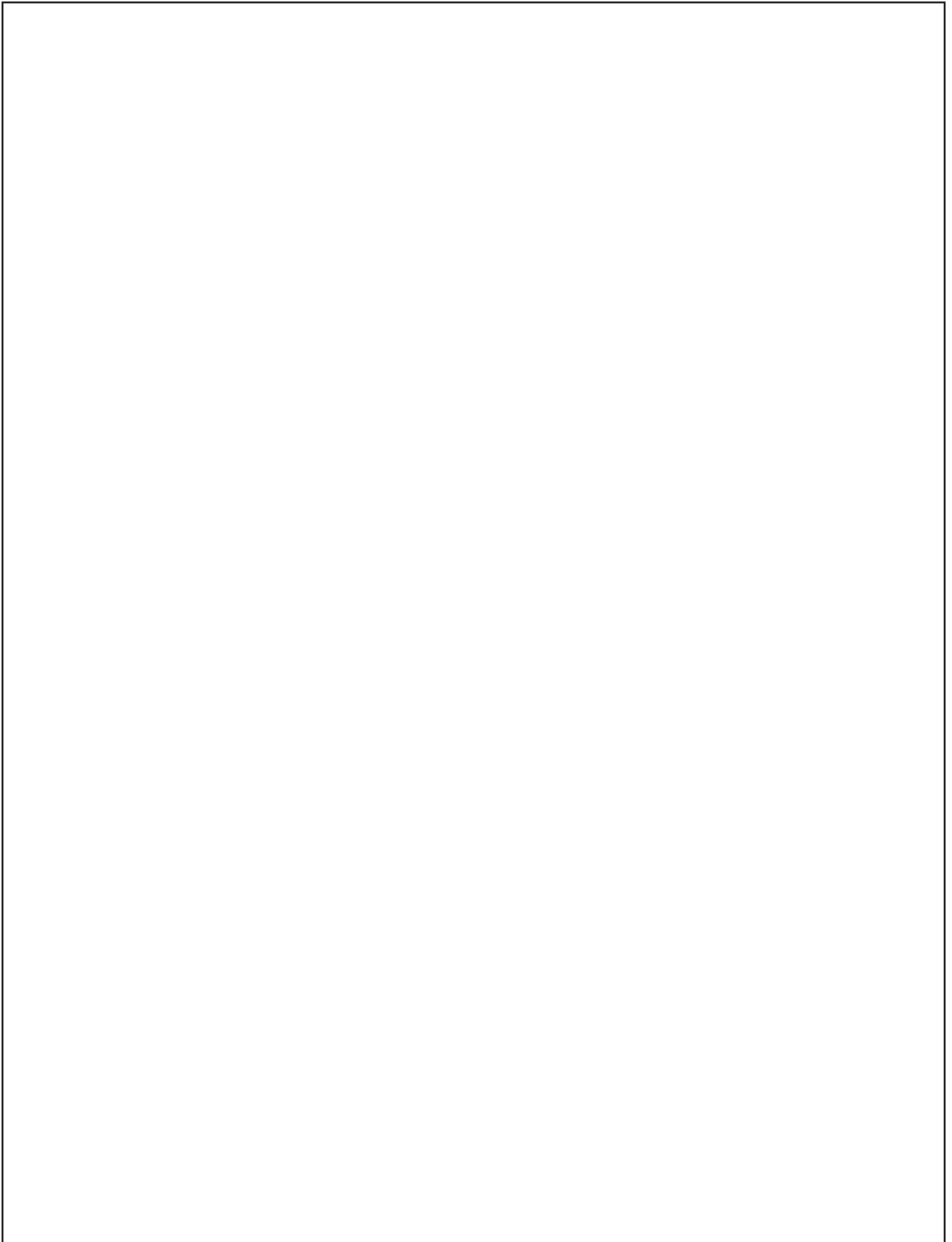
Λήδα Βαρβαρούση

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Είναι αγόρι ή κορίτσι ο ήρωας της ιστορίας; Πώς το κατάλαβες;
- Ποιο είναι το αγαπημένο σπιτάκι του παιδιού; Τι κάνει μέσα σ' αυτό;
- Πώς φαντάζεσαι το δικό σου αγαπημένο σπιτάκι; Μπορείς να το περιγράψεις.

Δραστηριότητες

1. Ζωγράφισε το αγαπημένο σου σπιτάκι.

Ούντερ Βάσερ, *Ματωμένα σπίτια*, 1952

2. Πόσους ορόφους έχει το μπροστινό δεξιό κτίριο;

Γράψε εδώ τους πρώτους είκοσι ορόφους:

Πρώτος, δεύτερος,.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Παρατήρησε μέσα στο σπίτι. Γράψε πώς ονομάζονται τα δωμάτια. Ποια αντικείμενα γνωρίζεις σε κάθε δωμάτιο; Ψάξε να βρεις: παράθυρο, ντουλάπα, μαξιλάρι, κρεβάτι, κουβέρτα, σκάλες, φωτιστικό, γραφείο, βιβλιοθήκη, χαλί, καθρέφτης, νιπτήρας, τουαλέτα, μπανιέρα, πάτωμα, νεροχύτης, ηλεκτρική κουζίνα, ντουλάπι, πίνακες ζωγραφικής, καρέκλα, καναπές, τραπέζακι..

4. Μοίρασε τα αντικείμενα που βρήκες στην εικόνα του σπιτιού στα τέσσερα δωμάτια:

κουζίνα

μπάνιο

παιδικό

κρεβατοκάμαρα

.....

.....

.....

.....

.....

Το σπίτι

Έχω μια φωλιά ζεστή,
έτοιμη να με δεχτεί
σαν φτωχό σπουργίτι,
και τη λένε σπίτι.

Η γιαγιά μας είναι κει
πάντα σ' όλους στοργική,
κι ο παππούς στο πλάι
μας χαμογελάει.

Κι η μητέρα η γελαστή,
που ετοιμάζει καθετί,
στέκει παραστάτης
για τη φαμελιά της.

Κι ο πατέρας, σαν γυρνά,
στην αγκάλη του συχνά
παίρνει τον καθένα
πρώτα πρώτα εμένα.

Γιώργος Κοτζιούλας

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πώς νιώθει το παιδί του ποιήματος μέσα στο σπίτι του;
- Πώς νιώθεις εσύ μέσα στο σπίτι σου;

Δραστηριότητες

1. Παρατήρησε τις εικόνες και γράψε τις δουλειές που πρέπει να γίνουν μέσα στο σπίτι. Μπορείς, επίσης, να γράψεις δουλειές που δεν φαίνονται στις εικόνες.

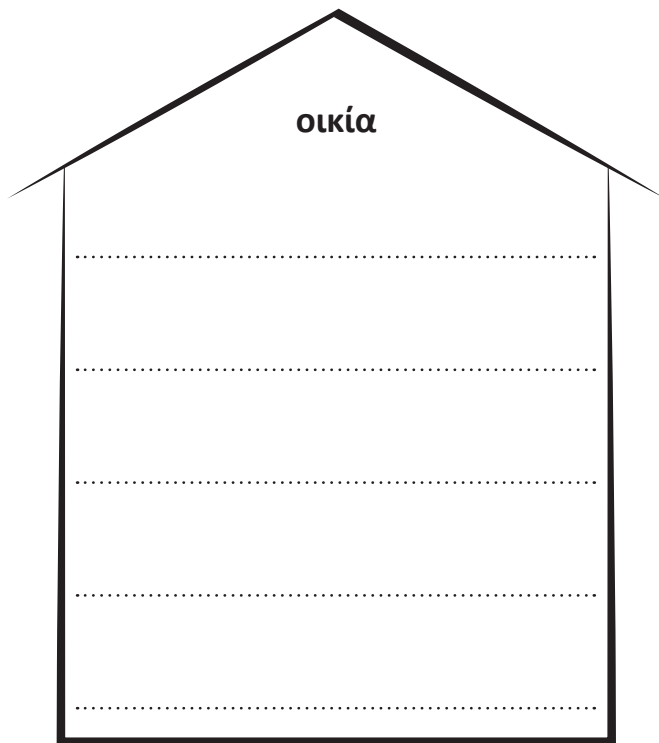
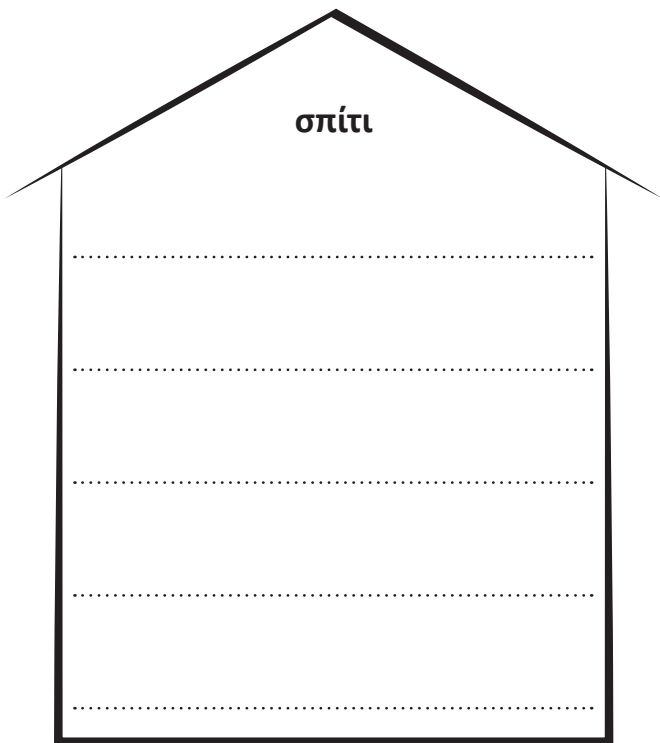
2. Γράψε δουλειές του σπιτιού που σου αρέσουν να κάνεις:

3. Γράψε δουλειές του σπιτιού που δεν σου αρέσουν να κάνεις:

Τα παλιά χρόνια το **σπίτι** λεγόταν **οίκος**. Από αυτήν τη λέξη προέρχονταν πολλές λέξεις που χρησιμοποιούμε καθημερινά. Π.χ. **οικόπεδο, κατοικία, οικοδομή**.

4. Γράψε τις παρακάτω λέξεις στην οικογένειά τους.

τροχόσπιτο, σπιτικό, οικιακά, οικογένεια, σπιτόγατος, κατοικία, οικοδεσπότης, φτωχόσπιτο, ξεσπιτώνω, οικοδόμος

Παροιμίες

Σπίτι μου, σπιτάκι μου
και σπιτοκαλυβάκι μου.

Όποιος δεν παινέψει το σπίτι του,
θα πέσει να τον πλακώσει.

5. Συζητήστε τι σημαίνουν οι παροιμίες.

6. Ξέρεις ζώα που κουβαλούν μαζί το σπίτι τους; Ζωγράφισέ τα.

7. Τι κάνουμε σε κάθε δωμάτιο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το δωμάτιό μου

Βαν Γκογκ, *Το δωμάτιο του ζωγράφου*, 1888

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Μοιάζει το δωμάτιο του ζωγράφου με το δικό σου δωμάτιο; Σε τι μοιάζει και σε τι διαφέρει;

Δραστηριότητες

1. Είδες αυτόν τον πίνακα σε μια έκθεση ζωγραφικής. Τι θα έγραφες σ' έναν φίλο σου που δεν είδε τον πίνακα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

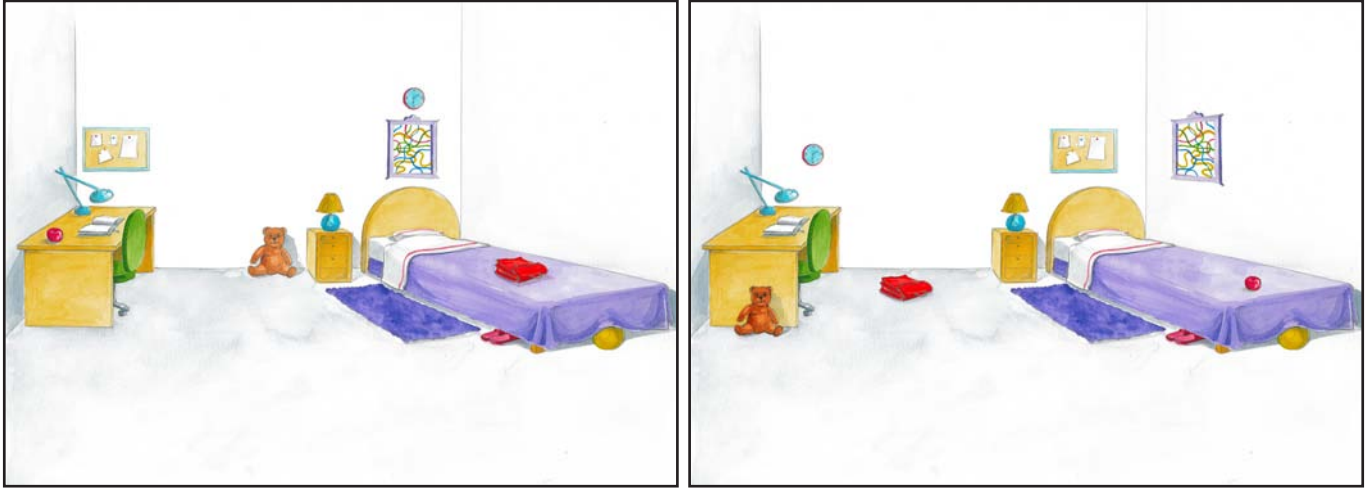
.....

2. Γράψε δέκα αντικείμενα που υπάρχουν στην εικόνα.

.....

.....

3. Βρες και γράψε τις διαφορές.

Οι δύο εικόνες μοιάζουν, αλλά δεν είναι ίδιες. Βρες και γράψε τις διαφορές τους. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις τις λέξεις: *πάνω, κάτω, δεξιά, αριστερά, μπρος, πίσω.*

.....

.....

.....

.....

.....

4. Γράψε τρία πράγματα που μπορείς να κάνεις στο δωμάτιό σου και τρία πράγματα που δεν μπορείς να κάνεις.

Στο δωμάτιό μου μπορώ να.....

.....

.....

.....

.....

.....

Στο δωμάτιό μου δεν μπορώ να.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Μόνος στο δωμάτιο

«Περίμενε εδώ και Θα γυρίσω αμέσως», είπε η μητέρα και βγήκε από το σπίτι.

Ο Γιωργάκης είναι πέντε χρονών και πρώτη φορά μένει μόνος του στο δωμάτιο!

Τι μεγάλο που είναι το δωμάτιο! Ο Γιωργάκης κοιτάζει γύρω του. Πάνω στο τραπέζι είναι ένα ανθοδοχείο με λίγα γαρίφαλα. Μια μύγα φέρνει βόλτες στον αέρα. Από το παράθυρο φαίνεται ο ουρανός συννεφιασμένος. Φυσά δυνατά και ένα σύννεφο σαν να έρχεται καταπάνω στο τζάμι.

Ο Γιωργάκης κλείνει τα μάτια. Αλλά τώρα μαζί με το σύννεφο χάνεται και το φωτισμένο παράθυρο και το βάζο με τα λουλούδια. Όλα είναι μαύρα.

«Θέλω να γυρίσει η μαμά μου», λέει μέσα του ο Γιωργάκης. Ύστερα από λίγο φωνάζει δυνατά: «Μαμάα!» Δεν του απαντάει κανένας.

Σε λίγο ακούει το πόμολο της πόρτας να γυρίζει. Είναι η μαμά του που μπαίνει γελαστή. Τι όμορφη που είναι! Φοράει μια φούστα με πολύχρωμα λουλούδια. Είναι η πιο όμορφη φούστα του κόσμου.

Ο Γιωργάκης τρέχει και αγκαλιάζει τη μαμά του. Όλα γύρω του του φαίνονται τώρα γελαστά. Ακόμα και το σύννεφο από το τζάμι.

Βελαλίδης, Α. κ.ά.

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πες με λίγα λόγια την ιστορία.
- Τι ένιωσε το παιδί, όταν κατάλαβε ότι η μητέρα του λείπει; Γιατί τα έβλεπε όλα μαύρα;
- Εσύ έχεις νιώσει έτσι;
- Πότε σταμάτησε ο φόβος του παιδιού;

Η ντουλάπα μου

1. Ένωσε με γραμμές τα ρούχα που έχεις με την ντουλάπα σου.

2. Όταν ντύνομαι

Τι φοράμε, όταν κάνει κρύο.....

Τι φοράμε, όταν κάνει ζέστη.....

Τι φοράμε, όταν κάνουμε γυμναστική.....

Τι φοράμε, όταν πάμε εκδρομή.....

Στη θάλασσα φοράμε.....

Όταν πάμε για ύπνο φοράμε.....

3. Τι κάνω μόνος μου; Τι κάνω με βοήθεια; Μέτρησε ποια είναι πιο πολλά; Αυτά που κάνεις μόνος σου ή αυτά που κάνεις με βοήθεια;

Δένω τα κορδόνια μου.

Πλένω τα ρούχα μου.

Σιδερώνω τα ρούχα μου.

Τακτοποιώ τα ρούχα στην ντουλάπα.

Φοράω τις κάλτσες μου.

Διαλέγω τα ρούχα που θα φορέσω κάθε μέρα.

Αγοράζω τα ρούχα που μ' αρέσουν.

Βγάζω την μπλούζα μου.

Φοράω το παντελόνι μου.

Κρεμάω το παλτό μου στο κρεμαστάρι.

Μαζεύω τα ρούχα για πλύσιμο.

4. Ποιος είναι ο φίλος μου;

Ο φίλος ή η φίλη μου φοράει καπέλο, τζιν παντελόνι, αθλητικά παπούτσια και ριγέ μπλουζάκι.

5. Παιχνίδι μνήμης

Παρατήρησε τα ρούχα για λίγη ώρα. Τώρα σκέπασε τις εικόνες με το χέρι σου. Πόσα ρούχα μπορείς να θυμηθείς;

Τα γενέθλια

Ποιο από τα παρακάτω είναι πρόσκληση; Πώς το κατάλαβες;

Σας προσκαλώ στο πάρτι των γενεθλίων μου

ποια ώρα

πότε

πού

Που θα γίνει στο σπίτι μου
στην οδό Γερασίμου Μαρκορά 59
το Σάββατο 7 Ιουνίου 2014
στις 6 το απόγευμα

ποιος

Αγαπημένη μου φίλη / Αγαπημένε μου φίλε,
Σβήνω έξι κεράκια και σε καλώ στο πάρτι για τα γενέθλιά μου, που θα γίνει στο σπίτι μου
από τις 2 μέχρι τις 6 μ.μ.

Σε παρακαλώ να μου πεις αν θα έρθεις.

Νικόλας

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πήρες αυτή την πρόσκληση. Υπάρχουν όλες οι πληροφορίες; Τι λέει και τι δεν λέει;
- Ποιος έχει γενέθλια; Πόσο χρονών γίνεται; Πού θα γίνει η γιορτή; Ποια μέρα; Ποια ώρα; Τι ζητάει από εσένα;

Δραστηριότητες

1. Στα δικά σου γενέθλια, ποια πρόσκληση θα έφτιαχνες. Γράψε και χρωμάτισε.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ποιος γιορτάζει;

τι γιορτάζει;

πού;

ποια ημέρα;

ποια ώρα;

2. Ποια χρώματα έχουν τα μπαλόνια των γενεθλίων;

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

3. Γράψε τις λιχουδιές που βλέπεις πάνω στο γιορταστικό τραπέζι.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

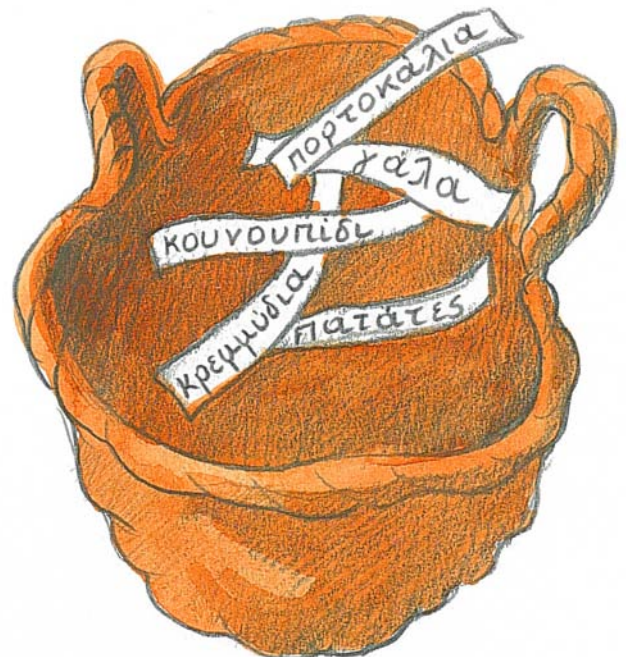
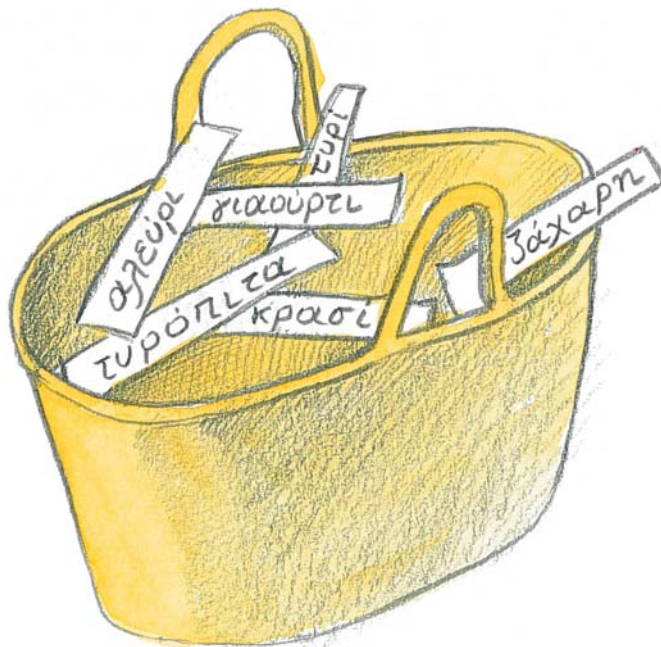
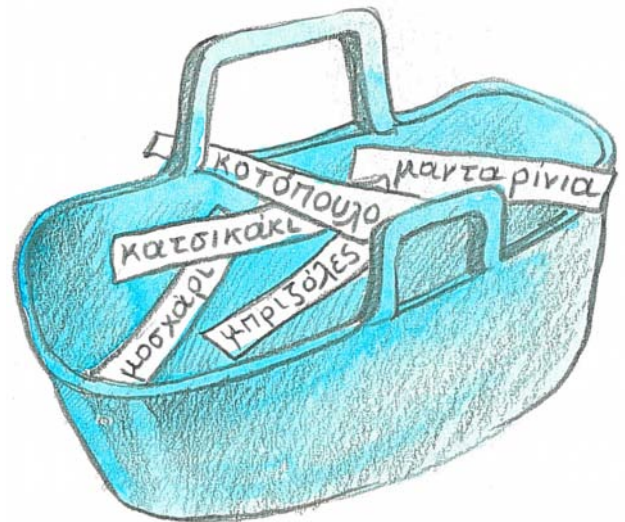
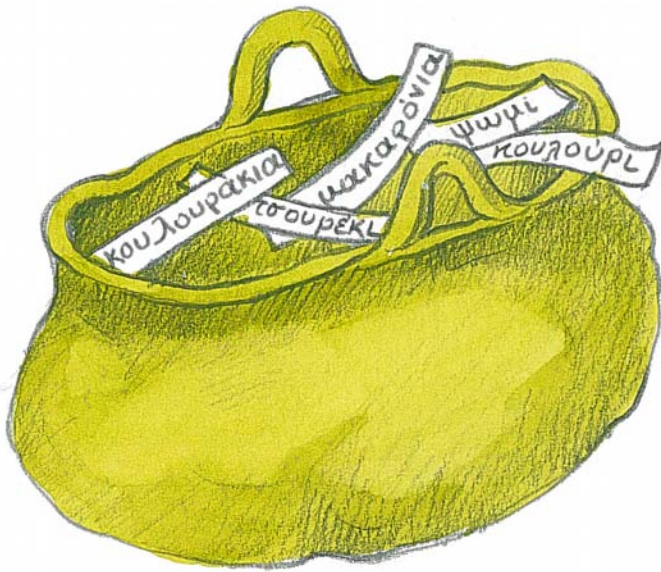
.....

.....

.....

.....

4. Ξέρεις να ψωνίζεις; Μπερδεύτηκαν τα τρόφιμα στα καλάθια των μαγαζιών. Μπορείς να σβήσεις ότι δεν ταιριάζει;

Τα γενέθλια (συνέχεια)

Τελευταίες οδηγίες για τους γονείς μου:

Απαγορεύεται η σαντιγί, γιατί η Λουκία είναι αλλεργική! Στον Θοδωρή δεν αρέσουν τα γλυκά με καρύδια.

Να καλέσετε τον ταχυδακτυλουργό που είδαμε στην τηλεόραση. Αφού το διαμέρισμά μας είναι μικρό, γιατί δε νοικιάσατε τον πύργο όπου έγινε ο γάμος της θείας; Φροντίστε να υπάρχουν αρκετά αναψυκτικά και καραμέλες.

Πέρυσι, γύρω στις 9.30, όταν είχαν μείνει στο σπίτι μόνο ο Γρηγόρης και η Άννα (οι γονείς τους είναι ξεχασιάρηδες), δεν είχε περισσέψει τίποτα για να φάμε!

Ειδικά για τη μαμά: Σε παρακαλώ, μη με φωνάξεις «πουλάκι μου» μπροστά σε όλους τους φίλους μου.

Σας ευχαριστώ,
Ο γιος σας
Νικόλας

Υ.Γ. Μην ξεχάσετε να υπενθυμίσετε στους γονείς της Ζωής πως πρέπει να γυρίσουν κάποια στιγμή, για να την πάρουν.

Φιλίπ Λεσερμέιερ

Δραστηριότητες

1. Ο Νικόλας έγραψε μια λίστα με οδηγίες προς τους γονείς του για την ημέρα των γενεθλίων του. Γράψε τη δική σου λίστα για τα δικά σου γενέθλια.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πώς υποδέχτηκαν η δασκάλα και τα παιδιά της τάξης τον Νίκο;
- Ήταν μια ξεχωριστή ημέρα;
- Τι ευχήθηκαν;

Δραστηριότητες

1. Γράψε ευχές για τους φίλους σου την ημέρα των γενεθλίων τους.

.....

.....

.....

.....

Τα γενέθλια (συνέχεια)

Άννα (έξι ετών σε δύο μήνες)

Μερικές φορές τα γενέθλια είναι σκέτη αποτυχία.

Πέρυσι ξέχασα να μοιράσω τις προσκλήσεις για τα δικά μου γενέθλια. Δεν ήρθε κανείς! Έτσι, για να παρηγορηθώ, έφαγα ολόκληρη την τούρτα μόνη μου. Ήμουν άρρωστη όλη τη νύχτα!

Δε θα το ξεχάσω ποτέ.

Μάρκος και Χρίστος, δίδυμοι

Τα καλύτερα γενέθλια ήταν της Νίνας.

Γελάσαμε πολύ!

Όλα άρχισαν την ώρα του φαγητού.

Ο Πέτρος πέταξε το γλυκό του στον Μηνά, ο οποίος έσκυψε για να το αποφύγει και το γλυκό έπεσε πάνω στη Λίζα. Εκείνη θύμωσε και, για να τους εκδικηθεί, τους πέταξε μια κρέμα καραμελέ.

Και τότε έγινε της τρελής! Αρχίσαμε να στριγκλίζουμε, να φωνάζουμε, να μαλλιοτραβιόμαστε, να στρίβουμε ο ένας τα χέρια του άλλου, να κυλιόμαστε στο πάτωμα, να κυνηγιόμαστε...

Όταν τελικά ηρεμήσαμε, είχαμε το χάλι μας.

Αλλά περάσαμε φανταστικά!

Δώσαμε ευχές στους γονείς της Νίνας και τους υποσχεθήκαμε πως του χρόνου θα ξανάρθουμε!

Περίεργο δεν είναι; Δε μας ξανακάλεσαν!

Φιλίπ Λεσερμέιερ

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

Η Άννα, ο Μάρκος και ο Χρίστος έγραψαν για κάποια ασυνήθιστα γενέθλια.

- Ποια ιστορία σε έκανε να γελάσεις πιο πολύ;
- Σε ποια γενέθλια θα ήθελες να ήσουν παρών και γιατί;

Δραστηριότητες

1. Θυμήσου και γράψε μια μικρή ιστορία για τα δικά σου ασυνήθιστα γενέθλια.

.....

.....

.....

.....

.....

Τα γενέθλια (συνέχεια)

Ιδέες για σούπερ γενέθλια

Εγώ ο Νικόλας, έξι ετών ακριβώς, Προτείνω να γιορτάζονται τα γενέθλια δύο φορές τον χρόνο.

Εγώ ο Γρηγόρης, γεννημένος στις 25 Δεκεμβρίου, θέλω να αλλάξει η ημερομηνία γενεθλίων για όσους γεννήθηκαν τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και στις 29 Φεβρουαρίου.

Εγώ η Άννα, έξι ετών σε δύο μήνες, θα προτιμούσα να γιορτάζω τα γενέθλιά μου κάθε Σάββατο. Έτσι δε θα τα ξεχνάει κανένας.

Εμείς, ο Μάρκος κι ο Χρίστος, προτείνουμε να απαγορευτούν τα γενέθλια. Αφού όλα απαγορεύονται, γιατί να μην απαγορευτούν και τα γενέθλια;

Κι εγώ η Ζωή θα ήθελα τα γενέθλια του Νικόλα, αν είναι δυνατόν, να ξαναρχίσουν.

Υπογραφή: Νικόλας, Γρηγόρης, Άννα, Μάρκος, Χρίστος και Ζωή

Φιλίπ Λεσερμέιερ

Δραστηριότητα

1. Ποιες είναι οι δικές σου ιδέες για σούπερ γενέθλια;

.....

.....

.....

.....

2. Αύριο είναι τα γενέθλια του αγαπημένου φίλου ή της αγαπημένης σου φίλης. Κλείσε τα μάτια και φαντάσου τη σκηνή από το πάρτι.

Το πάρτι

Πού βρίσκεστε;.....

.....
.....

Τι κάνετε;.....

.....
.....

Ποιοι άλλοι είναι μαζί σας;.....

.....
.....

Τι μπορείς να δεις;.....

.....
.....

Τι μπορείς να ακούσεις;.....

.....
.....

Τι νιώθεις;.....

.....
.....

Στης μανούλας τη γιορτή

Στης μανούλας τη γιορτή
τα καλά μου θα φορέσω
και στον κήπο γελαστή
γρήγορα Θα τρέξω,

να της φέρω λουλουδάκια
του Μαγιού τα πιο καλά
και μαζί με δυο φιλάκια
θα της πω χρόνια πολλά.

Βασίλης Χαρωνίτης

Πώς γράφεται η μητέρα

Μόλις έμεναν οι δυο τους μόνοι, κάθονταν στον καναπέ δίπλα δίπλα, πατέρας και κόρη, και τα έλεγαν ψιθυριστά:

- Ψουψουψού, ο ένας.
- Ψουψουψού, η άλλη.

Να πάρει η ευχή!

Γιόρταζε η μητέρα, κι έψαχναν να βρουν ένα δώρο, μα τι δώρο. Κάτι που να μην το είχε σκεφτεί κανένας άλλος πριν από αυτούς.

«Αυτό είναι μεγαλείο», έτσι έλεγε ο μπαμπάς.

- Το κακό είναι που είσαι μικρή και δεν ξέρεις να γράφεις, της είπε.
- Να μάθω, προθυμοποιήθηκε η Φιλιώ.
- Αλήθεια το λες;
- Αλήθεια...
- Φέρε λοιπόν χαρτιά ν' αρχίσουμε. Θα σε μάθω να γράφεις τη λέξη ΜΗΤΕΡΑ
- Και θα χαρεί μ' αυτό;
- Οουουου!
- Και θα ευχαριστηθεί πολύ;
- Οουουου!
- Αυτά του «ουουου» του μπαμπά της την ενθουσίασαν

Κι άρχισαν οι πρόβες. Πρώτα έπρεπε να μάθει να γράφει το Μι. Της έπιανε το χέρι ο πατέρας και της το πήγαινε περίπατο πάνω στο χαρτί, ζιγκ-ζαγκ. Ούτε σκάλα να ήταν το Μι. Πόσες φορές ανεβοκατέβηκε αυτή τη σκάλα η Φιλιώ ούτε το Θυμάται. Μα έκανε υπομονή.

Αφού από Μι αρχίζει η λέξη μητέρα, έπρεπε οπωσδήποτε να μάθει να το γράφει.

Και να οι κόλλες, και να τα γράμματα.

Κόλλες ατελείωτες με Η με Τ, με Ρ, με Ε, με Α.

Στα κρυφά. Να μην την πάρει μυρωδιά η μάνα της. Να είναι πραγματική έκπληξη.

Στο τέλος, μια λέξη που έμοιαζε πολύ στη λέξη μητέρα ζωγραφίστηκε πάνω σ' ένα κομμάτι χαρτί και η Φιλιώ τη στόλισε με λουλούδια, αστεράκια και ήλιους.

Όταν ήρθε η μέρα της γιορτής της μαμάς, στήθηκαν μπροστά της και οι δύο, και η παράσταση ... άρχισε. Γιατί δεν ήταν μόνο η κάρτα που της έδωσαν, ήταν και το θέατρο που της έπαιξαν. Βέεεβαια!

Η μάνα άνοιξε την κάρτα και διάβασε: ΜΗΤΕΡΑ.

- Η Φιλιώ μου το έγραψε αυτό; Αν είναι δυνατόν, είπε και γούρλωσε τα μάτια της. Πριν προλάβει να πει κάτι άλλο, ο πατέρας άρχισε να ρωτάει τη Φιλιώ:
- Για να γράψουμε τη λέξη μητέρα, από πού πήραμε το **Μι**, Φιλιώ μου;
- Από το Μέλι, απάντησε το πιτσιρίκι.
- Και ποιος μας έδωσε το **Ήτα** του;
- Ο Ήλιος!

- Και ποιος μας δάνεισε το **Ταφ**;
- Το Τραγούδι.
- Και από πού αρπάξαμε το **Έψιλον**;
- Από το Ευχαριστώ!
- Και ποιος μας χάρισε το **Ρο**;
- Το Ρόδο!
- Κι από πού πήραμε το **Άλφα**;
- Από την Αγάπη.
- Και μ' όλα αυτά τα γράμματα τι γράψαμε, Φιλιώ μου;
- Δε γράψαμε! Εγώ το έγγραψα! διαμαρτυρήθηκε η Φιλιώ.
- Ωραία. Τι έγγραψες, λοιπόν, μ' αυτά τα γράμματα, Φιλιώ μου;
- Έγραψα τη λέξη ΜΗΤΕΡΑ, αλλά ιδρώσα μέχρι να το γράψω.
- Τελειώσαμε! Αυλαία! φώναξε ο μπαμπάς και χειροκρότησε την κόρη του.

Και μετά; Μετά τι έγινε;

Πού να ξέρω; Όταν πέσει η αυλαία, δεν ξέρεις τι γίνεται από πίσω της. Φαντάζομαι, όμως, αγκαλιές και φιλιά. Τι άλλο;

Αγγελική Βαρελλά

Δραστηριότητες

1. Ποιες λέξεις βρήκε η Φιλιώ για τη μητέρα; Διάβασε το κείμενο και συμπλήρωσε την ακροστιχίδα της μητέρας.

Μ _ _ _
Η _ _ _ _
Τ _ _ _ _ _ _ _
Ε _ _ _ _ _ _ _ _
Ρ _ _ _ _
Α _ _ _ _ _

2. Βρες όμορφες λέξεις και φτιάξε την ακροστιχίδα του πατέρα.

Π
Α
Τ
Ε
Ρ
Α
Σ

Mary Cassatt, Η Σάρα και η γάτα, 1908

Παιδί και Φύση

Συμφωνία μ' ένα δέντρο
Ο παππούς Χρόνος
Παροιμίες για τους μήνες
Έβρεξε
Το σύννεφο που έβαλε τα κλάματα
Η Λίνα και ο αδέσποτος σκύλος
Οι ουρές δεν είναι για να τις τραβάμε
Τσιριτρό

Συμφωνία μ' ένα δέντρο

Έχω φίλο μου πιστό
ένα δέντρο φουντωτό.
Συμφωνία του 'χω κάνει
με χαρτί και με μελάνι.
Να του δίνω εγώ νερό.
Να μου δίνει αυτό χορό.
Να παινεύω τα πουλιά του.
Να του λέω σ' αγαπώ.
Να μου δίνει τον καρπό.
Ν' αγκαλιάζω τον κορμό του.
Να με λέει αδελφό του.
Και να ζήσουμε μαζί
Όσο ζω κι όσο ζει.

Γιώργης Κρόκος

Ο παππούς Χρόνος

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας παππούς πιο παππούς απ' όλους τους παππούδες του κόσμου. Είχε ξεχωριστό όνομα, γιατί ο παππούς αυτός ήταν ξεχωριστός. Τον έλεγαν Χρόνο.

Ο παππούς ο Χρόνος έχει κατάσπρα μαλλιά, γιατί έχει δει πολλά χιόνια να πέφτουν. Έχει πολλές πολλές ρυτίδες στο πρόσωπο, γιατί έχει ζήσει πολλές πολλές ζωές, γεμάτες χαρές και λύπες.

Καθόταν, λοιπόν, ένα βραδάκι ο παππούς ο Χρόνος μπροστά στο αναμμένο τζάκι και μετρούσε τις ημέρες. Πλησίαζε η μέρα της μεγάλης οικογενειακής συγκέντρωσης. Το σπίτι γέμιζε από τα παιδιά και τα εγγόνια του. Ξέχασα πάλι να σας πω, πως ο Παππούς ο Χρόνος έχει τέσσερα παιδιά που τα λένε Εποχές και δώδεκα εγγόνια που τα λένε Μήνες.

Ποια είναι τα ονόματα των παιδιών του Χρόνου;

Μέχρι να τελειώσει ο παππούς τις δουλειές του, ήρθε η Κυριακή. Φόρεσε το καλό του πουκάμισο, χτένισε προσεκτικά τα μαλλιά του, έβαλε φρέσκα λουλούδια στο βάζο, κάθισε αναπαυτικά στην πολυθρόνα και περίμενε. «Ντριν, ντριν» το κουδούνι κι έτρεξε ο παππούς στην πόρτα. Γέμισε η σάλα κόσμος. Σφίξανε το χέρι ο ένας του άλλου, φιλήθηκαν σταυρωτά και κάθισαν στο τραπέζι. Πρώτος-πρώτος κάθισε ο παππούς κι ακολούθησαν οι υπόλοιποι.

Στα αριστερά κάθισε ο μεγαλύτερος γιος του, ο Χειμώνας, πολύ σοβαρός με άσπρα μαλλιά κι αρκετές ρυτίδες στο πρόσωπο. Δίπλα του τα τρία του παιδιά. Ο Δεκέμβρης, ο Γενάρης κι ο Φλεβάρης. Όλοι τους ήταν σοβαροί με χαμογελαστά όμως μάτια.

Δίπλα τους κάθισε το Φθινόπωρο, ο δεύτερος γιος του παππού, μαζί με τα τρία του παιδιά: το Σεπτέμβρη, τον Οκτώβρη και το Νοέμβρη. Όλοι τους με γκρίζα σχεδόν μαλλιά.

Ύστερα ο επόμενος γιος του παππού, το Καλοκαίρι με τα τρία του παιδιά: Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο.

Τελευταία η Άνοιξη, η μικρή κόρη, πανέμορφη, σβέλτη και παραχαϊδεμένη, με λουλούδια στολισμένα στα μαλλιά, κάθισε στα δεξιά του παππού μαζί με τα τρία της παιδιά: το Μάρτη, τον Απρίλη και το Μάη.

Πόπη Διακαινισάκη

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πώς είναι στο παρουσιαστικό ο παππούς ο Χρόνος;
- Πώς είναι οι Εποχές; Συμπλήρωσε τις περιγραφές με τη φαντασία σου.
- Τι συζήτησαν στο τραπέζι ο Χρόνος, τα παιδιά και τα εγγόνια του;

Δραστηριότητες

1. Γράψε τις εποχές και τους μήνες του χρόνου.

Ο Χειμώνας			

2. Αναγνωρίζεις την εποχή σε κάθε πίνακα ζωγραφικής; Σκέψου και γράψε τον δικό σου τίτλο.

.....
D. Cirgek, *Χορεύοντας στη βροχή*, 2010.

.....
P. Bruegel, *Οι Θεριστές*, 1565.

.....
Vincent van Gogh,
Ανθρακωρύχοι στο χιόνι, 1882.

.....
Vincent van Gogh,
Ανθισμένη αμυγδαλιά, 1890.

Μάρτης είναι, χάρδια κάνει,
πότε κλαίει, πότε γελάει.

Αύγουστε, καλέ μου μήνα,
να 'σουν δυο φορές το χρόνο.

Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίσει,
καλοκαίρι θα μυρίσει.

Του Τενάρη το φεγγάρι
λάμπει σαν μαργαριτάρι.

Απρίλη, Απρίλη δροσερέ,
και Μάη με τα λουλούδια.

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Τι είναι οι παροιμίες;
- Τι θέλει να πει κάθε παροιμία;
- Ξέρεις άλλες παροιμίες;

Δραστηριότητες

1. Το τρένο των γενεθλίων. Πόσα βαγόνια έχει το τρένο; Γράψε στα βαγόνια τα ονόματα των μηνών. Σε κάθε βαγόνι γράψε το όνομα του συμμαθητή σου ή της συμμαθήτριάς σου που έχει γενέθλια εκείνον τον μήνα.

2. Μπερδεύτηκαν οι προτάσεις. Σε κάθε εποχή υπάρχει μια πρόταση που δεν ταιριάζει. Κύκλωσέ την και προσπάθησε να βρεις σε ποια εποχή ταιριάζει.

Φθινόπωρο

Ο ουρανός έχει σύννεφα. Πολλές φορές μυρίζει βροχούλα.
Γίνεται ο τρύγος. Μαζεύουμε τα σταφύλια για να γίνουν κρασί.
Τα χελιδόνια φεύγουν για τις ζεστές χώρες.
Τα φύλλα στα περισσότερα δέντρα κιτρινίζουν.
Οι γεωργοί σπέρνουν τα χωράφια τους.
Με τα τρακτέρ η δουλειά αυτή γίνεται γρήγορα.
Γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα, τη Γέννηση του Χριστού.
Φοράμε αδιάβροχα και γαλότσες. Είναι όμορφα να περπατάμε στη βροχή.
Ανθίζουν τα χρυσάνθεμα. Έχουν ωραία ζεστά χρώματα.

Χειμώνας

Κάνει πολύ κρύο.
Όλοι φοράμε πολλά και ζεστά ρούχα.
Μερικές φορές ρίχνει χιόνι.
Φτιάχνουμε χιονάνθρωπο και παίζουμε χιονοπόλεμο.
Μερικά ζώα πέφτουν σε βαθύ ύπνο που ονομάζεται χειμερία νάρκη.
Ανοίγουν τα σχολεία.
Αλλάζει ο χρόνος και ο Αϊ Βασίλης φέρνει δώρα.
Την Αποκριά ντυνόμαστε καρνάβαλοι, χορεύουμε και τραγουδάμε.

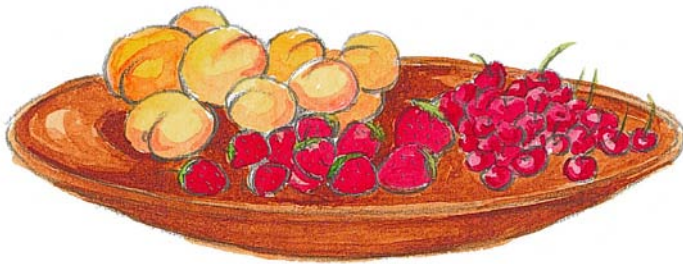
Άνοιξη

Ανθίζουν τα λουλούδια. Παντού έχει χρώματα κι αρώματα.
Την Καθαρή Δευτέρα πετάμε χαρταετούς.
Πηγαίνουμε εκδρομές στην εξοχή.
Ξυπνάνε από τον ύπνο τους οι χελώνες και οι σαύρες.
Πηγαίνουμε διακοπές.
Ετοιμαζόμαστε για το Πάσχα. Βάφουμε κόκκινα αυγά, πλάθουμε κουλουράκια.
Γιορτάζουμε την Ανάσταση.
Την Πρωτομαγιά φτιάχνουμε στεφάνια από λουλούδια.

Καλοκαίρι

Ζέστη, ζέστη πολύ. Κι ο ήλιος λαμπερός και καυτός.
Τρώμε παγωτά, πίνουμε χυμούς και δροσερά αναψυκτικά.
Κλείσαν τα σχολεία.
Γίνεται ο θερισμός. Απ' τα στάρια θα γίνει το αλεύρι που θα φτιάξουμε το ψωμί.
Κολυμπάμε στη θάλασσα.
Έρχονται τα χελιδόνια. Έχουν μια μεγάλη ψαλιδωτή ουρά.
Μαζεύουμε κοχύλια.

3. Ποια είναι τα φρούτα κάθε εποχής; Ποια φρούτα αναγνωρίζεις;

Έβρεξε

Έβρεξε στη θάλασσα
μπλου, μπλα, μπλου, μπλα, μπλου,
και μούσκεψε τα κύματα,
κοκόνα μουτσιμπλού.

Έβρεξε στην έρημο,
μπλου, μπλα, μπλου, μπλα, μπλου,
και σκόρπισε τον άνεμο,
πάπια μουτσιμπλού.

Έβρεξε και στην αυλή μας,
μπλου, μπλα, μπλου, μπλα, μπλου,
και φταρνίστη το σκυλί μας,
νεράϊδα μουτσιμπλού.

Βασίλης Ρώτας

Δραστηριότητες

1. Όταν μας τα χάλασε ο καιρός. Συμπλήρωσε τις προτάσεις:

Θέλαμε να πάμε για μπάνιο, αλλά

.....

.....

Έβρεχε όλη μέρα, γι' αυτό

.....

.....

Χαιρόμουν τη βροχή, επειδή

.....

....., αφού έγινα μουσκίδι.

2. Βλέποντας τη βροχή από το παράθυρό μου.

Πριν τη βροχή. Πώς ήρθε η βροχή;.....

.....

.....

.....

.....

Τι έβλεπα από το παράθυρό μου;.....

.....

.....

.....

.....

Τι ήθελα να κάνω και δεν έκανα;.....

.....

.....

.....

.....

Τι έκανα όσο έβρεχε; Τι ένιωθα;.....

.....

.....

.....

.....

Μετά τη βροχή.....

.....

.....

.....

.....

Αν θέλεις, μπορείς να χρησιμοποιήσεις τις λέξεις:

Ψηλά στον ουρανό: ουρανός, ήλιος, σύννεφα, συννεφιάζει, σκοτεινιάζει, μαύρα σύννεφα, ουράνιο τόξο, αστραπή, κεραυνός, βροντή, μπουμπουνητό, αστράφτει, βροντάει, μπουμπουνίζει.

Πώς είναι ο καιρός: βροχερός καιρός, βροχή, ψιχάλα, σταγόνες, αέρας, άνεμος, βρέχει, ψιχαλίζει, φυσάει, βρέχει καρεκλοπόδαρα, πέφτει χαλάζι, μπόρα, νεροποντή, κατακλυσμός, καταιγίδα.

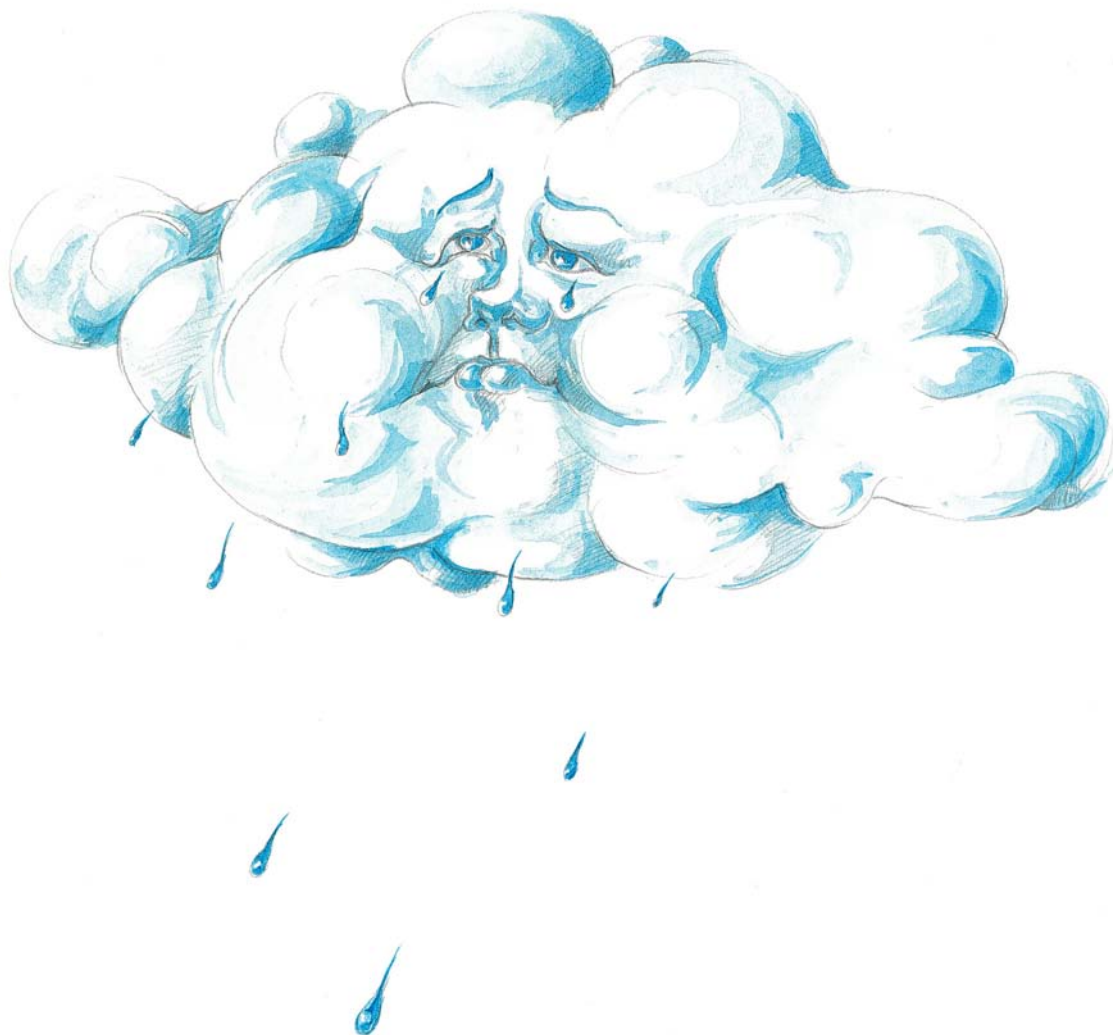
Πάνω στη γη: νερό, λακκούβες, λάσπη, ρυάκι, χείμαρρος, ποτάμι, πλημμύρα, καταστροφή, ποτίζω, ξεχειλίζω, παρασύρω, πλημμυρίζω, ξεδιψάω, η γη μοσχοβολάει, δέντρα, θάμνοι, ζώα, πουλιά, σαλιγκάρια.

Βρέχομαι: στεγνός, βρεγμένος, μουσκεμένος, μουσκίδι, βρεγμένος ως το κόκαλο, έγινά παπί, βρέχομαι, κρυώνω, τρέμω, τουρτουρίζω.

Προστασία: υπόστεγο, αδιάβροχο, ομπρέλα, γαλότσες, τζάμι, προφυλάγομαι.

3. Βλέπεις δυο πίνακες του ξακουστού ζωγράφου Πόλοκ. Με ποιον τρόπο τους ζωγράφισε; Ποιος ταιριάζει στη βροχή;

Το σύννεφο που έβαλε τα κλάματα

Μια φορά και πολλές φορές από τότε, πάνω σε μια βουνοκορφή γεννήθηκε ένα μικρό πουπουλένιο σύννεφο. Χέρι χέρι μια παρέα κεφάτες νεροσταγόνες χτίσανε το σπίτι τους.

«Ωραία τα περνάνε εκεί πάνω οι νεροσταγόνες», ζήλεψαν οι φίλες τους, οι άλλες σταγόνες του νερού. Και χωρίς να χάσουν καιρό, άφησαν τη θάλασσα, τις λίμνες και τα ποτάμια και έτρεξαν στο μικρό πουπουλένιο σύννεφο, για να μοιραστούν μαζί τους τη χαρά. Οι σταγόνες του νερού συνέχισαν να έρχονται...

Το μικρό πουπουλένιο σύννεφο μέρα με τη μέρα γινότανε όλο και πιο βαρύ. Ώσπου μια μέρα βάρυνε τόσο πολύ, που δεν άντεξε και ξέσπασε σε κλάματα.

Οι πιο ντροπαλές σταγόνες κρύφτηκαν στο χώμα. Οι πιο παιχνιδιάρες έπεσαν στο ποτάμι. Και οι πιο ήσυχες στο νερό της λίμνης. Οι πιο τολμηρές βυθίστηκαν στη θάλασσα.

Ο ήλιος που αγαπάει τα ταξίδια και τα όνειρα, θέλησε να τις βοηθήσει. Ζέστανε λοιπόν τον αέρα γύρω τους και ψιθύρισε με τρυφερή φωνή:»Νερό στον αέρα, νερό στον αέρα». Και τότε οι σταγόνες του νερού έγιναν ελαφρές, τόσο ελαφρές, που ανάλαφρες σαν πούπουλο χάθηκαν στον ουρανό.

Έτσι το μικρό πουπουλένιο σύννεφο ξαναγεννήθηκε.

Σοφία Μαντουβάλου

Βρες σε ποια θέματα του κειμένου αναφέρεται η εικόνα.

Η Λίνα και ο αδέσποτος σκύλος

Υπάρχουν παιδιά πολύ τυχερά. Που έχουν άλογο ή σκύλο ή άλλο ζώο. Η Λίνα δεν έχει τίποτα. Έχει βέβαια, τον Μάγκνους, που είναι κιόλας εφτά χρονών. Και την Άννα, που είναι έντεκα. Αλλά τα' αδέρφια δε μετράνε. Και πραγματικό ζωάκι η Λίνα δεν έχει.

Με τον Μάγκνους παίζει πότε πότε. Ο αδελφός της δεν τα καταφέρνει σαν αληθινό σκυλί. Πάντως, είναι καλύτερος από το τίποτα. Και σίγουρα είναι καλύτερος από το μικρό τον Αντρέα, που μένει στον τέταρτο και βάζει αμέσως τα κλάματα, μόλις τον σκουντήσεις λιγουλάκι. Έπειτα ο Μάγκνους μπορεί και να πάει για ψώνια μοναχός του. Η Λίνα όχι ακόμα.

- Μαρ-γα-ρί-νη, λέει ο Μάγκνους. Να, εδώ είναι γραμμένο. Η Άννα μού το 'γραψε. Και α-λου-μι-νό-χαρ-το. Θέλει και αλουμινόχαρτο.

- Δε γράφει και σοκολάτα; Ρωτάει η Λίνα. Για κοίτα, Μάγκνους! Μήπως γράφει και σοκολάτα; Ή καραμέλες;

- Δε βλέπω τίποτα τέτοιο, απαντάει ο Μάγκνους και κουνάει το κεφάλι του. Αφού το διάβασα όλο το σημείωμα. Και τώρα θα μπω μέσα να ψωνίσω. Άμα θέλεις, έλα μαζί μου.

Δίπλα στην πόρτα του μπακάλικου υπάρχει ένας κρίκος κι εκεί δένουν τα σκυλιά τους όσοι θέλουν να μπουν και να ψωνίσουν. Να, τώρα εκεί βρίσκεται ένας θεόρατος, χοντρός σκύλος. Έχει τη γλώσσα του κρεμασμένη, σαν να λαχανιάζει. Ο καημένος. Δείχνει τόσο λυπημένος... Και τόσο μόνος του!

- Λοιπόν! Σκύλε! Λέει η Λίνα και κάθεται δίπλα του, στο πεζοδρόμιο. Μόνος σου είσαι; Δεν έχεις κανέναν στον κόσμο;

Τότε ο σκύλος κουνάει την ουρά του με τόση ζωηράδα, που η Λίνα αμέσως καταλαβαίνει: ο σκύλος αυτός είναι στ' αλήθεια ολομόναχος στον κόσμο! Αυτήν περίμενε! Και θα ήθελε πολύ, πάρα πολύ να είναι ο δικός της σκύλος! Τον λύνει, λοιπόν. Κι ο σκύλος δε δείχνει πια ούτε λυπημένος ούτε μόνος. Από τη χαρά του γλείφει ξανά και ξανά τα μάγουλα της Λίνας.

«Ε, τώρα πια είμαι πολύ καλό παιδί», λέει μέσα της η Λίνα. «Αφού έδωσα τόση χαρά σ' ένα λυπημένο σκύλο». Μα πάνω στην ώρα βγαίνει κι ο Μάγκνους από το μαγαζί και της λέει όχι, της λέει ότι δεν είναι σωστό να πάρει έναν ξένο σκύλο, της λέει ότι θα είναι σαν να τον κλέβει.

- Αυτός ο σκύλος ανήκει σε κάποιον άνθρωπο! Λέει ο Μάγκνους. Δεν έχεις μάτια να το δεις;

Η Λίνα, όμως κουνάει αρνητικά το κεφάλι της.

- Αυτός ο σκύλος είναι ορφανός! φωνάζει. Εσύ δεν έχεις μάτια να το δεις! Χαζέ!

Και φεύγει τρέχοντας για το σπίτι. Κι ο ορφανός σκύλος την παίρνει από πίσω, τρέχοντας, κι είναι όλο χαρά και κουνάει την ουρά του.

Κίρστεν Μπίε

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Διηγήσου με λίγα λόγια την ιστορία.
- Τι δεν έχει και θέλει πολύ να αποκτήσει η Λίνα;
- Ήταν πράγματι μόνος και αδέσποτος ο σκύλος που βρήκε δεμένο η Λίνα δίπλα στην πόρτα του μπακάλικου; Γιατί;
- Σ συμφωνείς με αυτό που έκανε η Λίνα, που πήρε, δηλαδή, μαζί της τον σκύλο; Γιατί;

Δραστηριότητες

1. Τι σημαίνει η λέξη «αδέσποτο». Τι σημαίνει η λέξη «κατοικίδιο». Διάβασε τι γράφει το λεξικό:

αδέσποτος, αδέσποτη, αδέσποτο

επίθετο (αδέσποτοι, αδέσποτες, αδέσποτα)

☑ Όταν ένα ζώο είναι **αδέσποτο**, γυρίζει στους δρόμους χωρίς να έχει ιδιοκτήτη για να το φροντίσει.

 Ο κύριος Μιχάλης βρήκε στην αυλή του τέσσερα **αδέσποτα** κουταβάκια.

 α-δέ-σπο-τος

κατοικία [η] ουσιαστικό (κατοικίες)

☑ Η **κατοικία** είναι το μέρος όπου μένουμε. ○ σπίτι

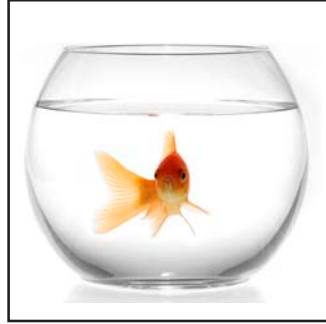
◇ Εκεί **κατοικούμε**. Αυτός που μένει σ' ένα σπίτι ή σε μία χώρα είναι ο **κάτοικος** του σπιτιού ή της χώρας.

Τα **κατοικίδια** ζώα είναι τα ζώα που μένουν κοντά στον άνθρωπο και καμιά φορά μέσα στο σπίτι του, όπως ο σκύλος, η γάτα και το καναρίνι.

 κα-τοι-κί-α

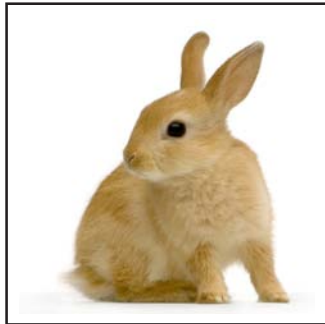
- Έχεις συναντήσει κάποιο αδέσποτο ζώο; Θέλεις να μιλήσεις γι' αυτό;
- Είναι σωστό τα ζώα να ζουν μόνα τους στο δρόμο; Αντιμετωπίζουν κινδύνους; Πώς λες να βρέθηκαν στον δρόμο; Τι μπορούμε να κάνουμε για τα αδέσποτα ζώα;

2. Οι άνθρωποι συνήθως έχουν στα σπίτια τους:

.....

Αν έχουν αυλή στο σπίτι τους, μπορεί ακόμη να έχουν:

- Ποια από αυτά τα ζώα μπορούν να ζήσουν μόνα τους στον δρόμο;

3. Ποια ήταν η συνέχεια της ιστορίας.

Γράψε τη συνέχεια της ιστορίας που σ' αρέσει.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γράψε τη συνέχεια της ιστορίας που δεν σ' αρέσει.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Βρήκατε στη γειτονιά σας το σκυλάκι με λουρί που φαίνεται να έχει χαθεί. Ετοιμάστε μία αφίσα για να βρεθεί ο/η ιδιοκτήτης του. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και τη φωτογραφία του.

ΒΡΕΘΗΚΕ

.....

.....

.....

.....

.....

Η αφίσα μπορεί να γράφει:

Τι ζώο είναι;

Πώς είναι;

Πού βρέθηκε;

Τηλέφωνο ή διεύθυνση.

Οι ουρές δεν είναι για να τις τραβάμε

Αν τα κατοικίδια μιλούσαν με λέξεις, τι νομίζεις ότι θα σου έλεγαν; «Νιάου», «Γαβ», «Μπλουρμπ»... Αλλά τι σημαίνουν όλα αυτά; Ίσως να λένε:

«Η γούνα μου είναι για να τη χαϊδεύεις...». Όχι για να τη μαδάς.

«Τ' αυτιά μου είναι για να ακούω». Όχι για να τα τραβάς.

«Τα φτερά μου είναι για να φτερουγίζω». Όχι για να τα ξεπουπουλιάζεις.

«Οι μύτες μας είναι για να μυρίζουμε ο ένας τον άλλο». Όχι για να τις πειράζεις.

«Η πλάτη είναι για να την ξύνεις». Γουφ, γουφ... τι ωραία που νιώθω!

«Και οι ουρές δεν είναι για να τις τραβάς!»

Αν τα κατοικίδια μιλούσαν με λέξεις, τι άλλο νομίζεις ότι θα έλεγαν; Ίσως να έλεγαν: «Ε, το μπολάκι μου είναι άδαιο!» Ή «Έλα, πάμε βόλτα!». Αλλά πάνω απ' όλα θα σου έλεγαν ότι: «Τα κατοικίδια είναι για να τα αγαπάμε, όχι για να τα πειράζουμε».

Πότε νιώθω ότι με πειράζεις; «Όταν βάζεις τα παιχνίδια μου εκεί που δεν τα φτάνω». «Όταν κάνεις ότι μου παίρνεις το φαγητό». «Όταν με κυνηγάς, μου φωνάζεις ή με κλοτσάς». «Όταν κάνεις σαν να θες να με χτυπήσεις».

Και πώς νιώθω όταν με πειράζεις; «Φοβάμαι». «Μπερδεύομαι». «Θυμώνω». «Θέλω να κρυφτώ».

Πώς νιώθω εγώ όταν πειράζω τα ζώα; «Κάνω τα ζώα να τρέχουν μακριά μου». «Μετά το πείραγμα νιώθω άσχημα». «Δεν έχει πλάκα τελικά».

Είτε έχουν γούνα είτε λέπια είτε φτερά, τα κατοικίδια μπορούν να αισθάνονται τα πάντα. Και μπορεί να πληγωθούν, αν δεν τους φέρεσαι καλά.

Αν θέλεις να χαϊδέψεις το κατοικίδιο κάποιου άλλου, υπάρχει ένας βασικός κανόνας: Πρώτα πρώτα τον άνθρωπό του. «Μπορώ να χαϊδέψω το σκυλάκι σας;».

Για να δείξεις σ' ένα ζώο ότι είσαι φίλος του, άπλωσε το χέρι σου σιγά σιγά, μίλα του γλυκά και άγγιξέ το πολύ απαλά. Μπορείς να χαϊδέψεις το κατοικίδιό σου από το κεφάλι μέχρι την ουρά, αλλά ποτέ μην ξεχνάς: «Οι ουρές δεν είναι για να τις τραβάμε, είναι για να δείχνουν τα ζώα τα αισθήματά τους».

Ελίζαμπεθ Βέρντικ

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Τι νιώθουν τα ζώα, όταν τα πειράζεις;
- Τι νιώθεις εσύ, όταν πειράζεις τα ζώα;

Δραστηριότητες

1. Η διαδήλωση των ζώων. Γράψε τι θα έλεγαν τα ζώα στους ανθρώπους, για να μην τα πειράζουν.

2. Τι θα έλεγες σ' ένα παιδί σαν κι εσένα που χτυπάει τα αδέσποτα ζώα της γειτονιάς;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τσιριτρό

Σε μια ρώγα από σταφύλι
έπεσαν οχτώ σπουργίτες
και τρωγόπιναν οι φίλοι...
Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό.

Εχτυπούσανε τις μύτες
και κουνούσαν τις ουρές
κι είχαν γέλια και χαρές,
τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό.

Πόπο πόπο σε μια ρώγα
φαγοπότι και φωνή!
Την αφήκαν αδειανή...
Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό.

Και μεθύσαν, κι όλη μέρα
πάνε δώθε, πάνε πέρα,
τραγουδώντας στον αέρα
τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Είναι το ποίημα διασκεδαστικό; Κύκλωσε φράσεις που σε διασκεδάζουν.

Δραστηριότητες

1. Γράψε τη φωνή κάθε ζώου.

(κουκουβάου, τσίρι τίρι, κούκου κούκου, κο κο κο, κικιρίκου, καλημέρα)

2. Ένωσε τις λέξεις που ταιριάζουν.

γελάνε

κελαηδούν

μουγκρίζουν

φωνάζουν

κλαίνε

γελούν

μιλούν

λαλούν

τιτιβίζουν

γαβγίζουν

νιαουρίζουν

χλιμιντρίζουν

3. Ένα δικό σου ζώο.

Ποιο είναι το όνομά του;.....

.....

.....

Πώς το απέκτησες;.....

.....

.....

Πώς είναι;.....

.....

.....

Ποιες συνήθειες έχει;.....

.....

.....

Πώς είναι ο χαρακτήρας του;.....

.....

.....

Τι κάνετε μαζί;.....

.....

.....

Συνέβη κάποια φορά κάτι παράξενο;.....

.....

.....

Τι νιώθεις για το ζώο σου;.....

.....

.....

Vasily Kandinsky, *Οδηγώντας το ζευγάρι*, 1907

Φανταστικός κόσμος

Ο τζίτζικας

Το παραμύθι ζωντάνεψε...

Ένα ψάρι στο κακάο

Αγαπημένοι ήρωες

Παραμυθοσαλάτα

Παραμυθένιες ζωγραφιές

Τι θα συνέβαινε αν...

Ο τζίτζικας

Καλοκαίρι κι άνοιξη,
όταν ήταν τα λουλούδια,
ο τρελός ο τζίτζικας
την περνούσε με τραγούδια.

Τα λουλούδια πέρασαν,
ήρθαν χιόνια, ήρθαν πάγοι,
και πεινά ο τζίτζικας
και δεν ξέρει τι να φάγει.

Έρχεται στο γείτονα,
το προβλεπτικό μερμήγκι,
και ζητά βοήθεια,
κάνα σπόρο ή σκουλήκι.

Το μερμήγκι απόρησε
και ρωτά: - Σ' αυτά τα μέρη
δε μου λες τι έκανες
όταν ήταν καλοκαίρι;

-Τραγουδούσα, φίλε μου,
μες στη ζέστη όλη την ώρα.
-Τραγουδούσες; Μπράβο σου,
χοροπήδα, λοιπόν, τώρα.

Αλέξανδρος Ραγκαβής

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Τι έκανε ο τζίτζικας την άνοιξη και το καλοκαίρι; Έχεις ακούσει τζίτζικα το καλοκαίρι; Έχεις δει μυρμήγκια το καλοκαίρι;
- Τι έπαθε ο τζίτζικας τον χειμώνα; Ζήτησε βοήθεια; Τι του απάντησε το μυρμήγκι;
- Εσύ, αν ήσουν μυρμήγκι, θα βοηθούσες τον τζίτζικα;

Δραστηριότητες

1. Έχετε ξανακούσει τον μύθο του τζίτζικα και του μέρμηγκα; Είναι ο πιο γνωστός μύθος του Αισώπου. Κοίτα τώρα τις εικόνες και διηγήσου την ιστορία του τζίτζικα και του μέρμηγκα.

2. Σου άρεσε το τέλος της ιστορίας; Μήπως θέλεις να το αλλάξεις; Γράψε εδώ το δικό σου τέλος της ιστορίας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το παραμύθι ζωντάνεψε...

«Κόκκινη κλωστή δεμένη
στην ανέμη τυλιγμένη,
δώσ' της κλώτσο να γυρίσει,
παραμύθι ν' αρχινίσει...»
Και το παραμύθι άρχιζε!

Γεια σας!

Είμαι πράγματι το παραμύθι! Σας κάνει εντύπωση που μιλάω; Μα, αν δε μιλούσαν τα παραμύθια, τότε ποιος θα μιλούσε;

Είμαστε μια πολύ πολύ μεγάλη οικογένεια εμείς τα παραμύθια. Έχουμε μακρινούς προγόνους, χαμένους στο χρόνο, ξαδέρφια στις Ινδίες, θείους στην Ιρλανδία, παιδιά κι εγγόνια σε όλες τις χώρες του κόσμου!

Εμείς γνωριζόμαστε όλα μεταξύ μας. Όπου κι αν γεννηθεί ένα παραμύθι, σε όποια γωνιά του κόσμου, εμείς μ' ένα τρόπο μαγικό το καταλαβαίνουμε αμέσως και το καλωσορίζουμε στην οικογένειά μας.

Κάποτε οι άνθρωποι μάς έδιναν πολύ μεγάλη σημασία. Μαζεύονταν μικροί και μεγάλοι για να πουν παραμύθια, οι γιαγιάδες κοίμιζαν τα εγγόνια τους με αυτά κι άλλοι πάλι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν κάποιο παραμύθι για να πουν ό,τι δεν μπορούσαν να πουν με άλλα λόγια... Γιατί τα λόγια ενός παραμυθιού έχουν μεγάλη δύναμη!

Στη σημερινή εποχή οι άνθρωποι μας έχουν παραμελήσει. Αυτό είναι πολύ παράξενο, γιατί εμείς τα παραμύθια δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς τους ανθρώπους, αφού αυτοί μας δίνουν ζωή. Αλλά και οι άνθρωποι δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς εμάς, γιατί δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς φαντασία!

Ευτυχώς που υπάρχουν τα παιδιά και κάποιοι μεγάλοι που παραμένουν παιδιά, όσο κι αν μεγαλώσουν...

Γι' αυτούς τα παραμύθια είναι η γλυκιά λιχουδιά, το μυαλό τους λαχταράει να τα γευτεί σαν τη σοκολάτα, θέλουν κι άλλο, κι άλλο... Παραμύθια με μάγισσες, με ιππότες, με δράκους, με μαγικά πουλιά και μαγεμένα δάση... άλλα παραμύθια με βασιλοπούλες, με ζώα που μιλάνε, με στοιχειωμένους πύργους, με γοργόνες, με γίγαντες και νάνους... Και ο κατάλογος δεν έχει τέλος.

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Μιλάνε πράγματι τα παραμύθια;
- Γιατί το παραμύθι λέει ότι: «Είμαστε μια πολύ πολύ μεγάλη οικογένεια εμείς τα παραμύθια;»
- Υπάρχουν παραμύθια σ' όλο τον κόσμο; Έχεις ακούσει παραμύθια από άλλες χώρες; Θέλεις να ακούσεις ένα παραμύθι από άλλη χώρα; Γιατί;
- Ποιοι έλεγαν τα παραμύθια κάποτε;
- Σήμερα ποιος λέει παραμύθια; Ποιον έχεις ακούσει να λέει παραμύθια;
- «Ευτυχώς που υπάρχουν τα παιδιά και κάποιοι μεγάλοι που παραμένουν παιδιά, όσο κι αν μεγαλώσουν...». Τα παραμύθια αρέσουν μόνο στα παιδιά ή αρέσουν και στους μεγάλους; Γιατί;
- Το παραμύθι λέει ότι «τα παραμύθια είναι η γλυκιά λιχουδιά, ...σαν τη σοκολάτα». Με τι νομίζεις ότι μοιάζουν τα παραμύθια;

Τα παραμύθια είναι σαν.....

Δραστηριότητες

1. «Μ' ένα παραμύθι πετάω». Είναι αλήθεια; Μπορείς να πετάξεις μ' ένα παραμύθι; Πού θα φτάσεις; Τι θα δεις; Ποιους θα συναντήσεις; Τι άλλο μπορεί να κάνεις, διαβάζοντας ένα παραμύθι;

Μ' ένα παραμύθι.....

2. Τι θα έλεγες στο παραμύθι, αν το συναντούσες;

3. Πώς να είναι άραγε το παραμύθι; Μπορείς να το περιγράψεις;

Δία Internacional del Libro Infantil 2012
Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου 2 Απριλίου 2012

**Había una vez un cuento
que contaba el mundo entero**
**Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια ιστορία
που την ήξερε όλος ο κόσμος**

© 2012, Francisco Márquez - Ilustraciones: Juan Caballero

Αφίσα του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Παιδικού Βιβλίου, 2 Απριλίου 2012.

2. Συζητήστε:

- Τι βλέπεις στην εικόνα της αφίσας;
- Είναι εικόνες από την πραγματικότητα; Από πού ξεπήδησαν;
- Τα παραμύθια είναι πραγματικές ιστορίες;
- Τι γράφει στο πάνω μέρος της αφίσας;

Ένα ψάρι στο κακάο

Επιτέλους πηγαίνω στην πρώτη τάξη. Το σχολείο μου αρέσει πολύ, αλλά έχω ένα μεγάλο πρόβλημα ...το πρωινό ξύπνημα! Το πρωί πάντα νυστάζω. Και πάντα κάτι συμβαίνει και αργώ. Όπως σήμερα.

Δε θα το πιστέψετε, αλλά στο κακάο μου κολυμπάει ένα ψάρι. Είναι ασημένιο με μαύρες και κίτρινες βούλες. Που και που πηδάει προς τα πάνω, και μάλιστα τόσο ψηλά, που φοβάμαι μην πέσει έξω από το φλιτζάνι.

Όχι, δεν ονειρεύομαι, κουτουλάω λιγάκι, αλλά είμαι ξύπνιος. Το ψάρι κουνάει την ουρά του, βουτάει το μουσούδι του, πίνει κακάο και το ξεφυσάει σαν σιντριβάνι!

Χτυπάω παλαμάκια.

- Καλημέρα, Μάρκο! μου ψιθυρίζει.

-Γεια σου! το χαιρετάω κι εγώ και χώνω το δάχτυλο στο φλιτζάνι.

Ωχ, έχυσα το κακάο. Τώρα έχω ν' ακούσω απ' τη μαμά...

-Μη δίνεις σημασία, μουρμουρίζει το ψάρι συνωμοτικά. Όλοι έχουν κάποιον να γκρινιάζει το πρωί.

Έπειτα το ψάρι τεντώνει το κεφάλι, σουφρώνει το στόμα του και σφυρίζει. Πάντα ήθελα να μάθω να σφυρίζω. Μήπως πρέπει να στρογγυλέψω το στόμα μου σαν του ψαριού; Φου ...φου ...φου...

Ωχ, το τελευταίο «φου» έβγαλε ήχο. Φουουου-φουουουουου!

Ε, όχι! Τα κατάφερα για πρώτη φορά. ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΑ! Φουουουου!

-Μαμάααα, άκου: Φουουου! Μπορώ και σφυρίζω!

-Μπράβο, Μάρκο! Το κακάο σου το ήπιες;

«Μα δε γίνεται, στο φλιτζάνι μου κολυμπάει το ψάρι!» σκέφτομαι, αλλά το ψάρι έχει εξαφανιστεί. Σηκώνω το φλιτζάνι, κοιτάζω το πιατάκι, στο τραπέζι, κάτω από το τραπέζι... τίποτα!

Η μαμά βάζει τις φωνές. Πως πάλι θ' αργήσουμε και πως κάθε πρωί έχουμε τα ίδια.

Ελένη Τορόση

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Ποιο είναι το όνομα του παιδιού της ιστορίας;
- Αρέσει στον Μάρκο το σχολείο;
- Ποιο πρόβλημα έχει; Έχεις κι εσύ το ίδιο πρόβλημα;
- Τι είδε ο Μάρκος μέσα στο φλιτζάνι με το κακάο; Το είδε πράγματι;

Δραστηριότητες

1. Εσύ έχεις αργήσει το πρωί στο σχολείο; Γράψε τους λόγους που σε έχουν κάνει να καθυστερήσεις το πρωί στο σχολείο.

.....

.....

.....

2. Τι θα ήθελες να δεις ένα πρωί μέσα στο φλιτζάνι με το γάλα; Σκέψου και γράψε μια ιστορία. Τι είδες; Πώς ήταν; Τι συζητήσατε; Κάνατε κάτι μαζί; Πώς τελείωσε η ιστορία;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αγαπημένοι ήρωες

1. Ποιος είναι ο αγαπημένος σου ήρωας; Διάλεξέ τον από ένα παραμύθι, μια ιστορία, ένα κόμικ που διάβασες ή είδες στον κινηματογράφο και την τηλεόραση.

Zωγράφισέ τον εδώ.

Ο αγαπημένος μου ήρωας είναι.....

Πώς είναι το πρόσωπό του;.....

Πώς είναι το σώμα του; Τι φοράει;.....

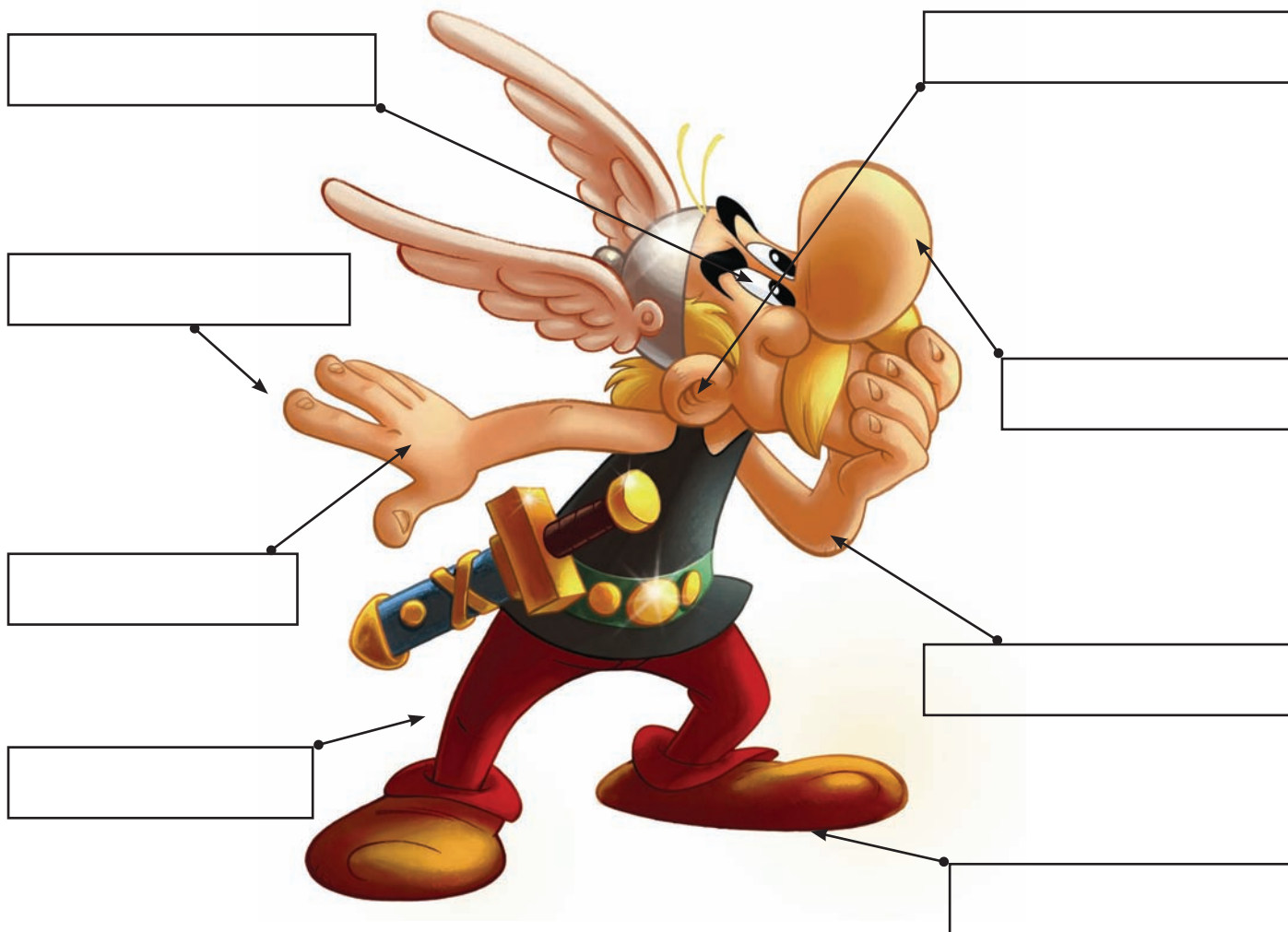
Ποιος είναι ο καλύτερός του φίλος;.....

Τι του αρέσει να κάνει; Τι δεν καταφέρνει να κάνει καλά;.....

Τι θέλει περισσότερο απ' όλα στον κόσμο;.....

Τι φοβάται;.....

2. Γράψε τα μέρη του σώματος του Αστερίξ.

3. Συζητήστε:

- Ποιους ήρωες κόμικς ξέρεις;
- Ποιος ήρωας κόμικς σ' αρέσει; Γιατί σ' αρέσει;

4. Ποιον ήρωα παραμυθιού θέλεις να προσκαλέσεις στο σπίτι σου, για να του κάνεις το τραπέζι. Τι νομίζεις ότι θα συζητούσατε;
Γράψε τον διάλογο:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Παραμυθοσαλάτα

Λάθος παραμύθια

- Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα κοριτσάκι που το έλεγαν Κιτρινοσκουφίτσα...
- Όχι καλέ, κοκκινοσκουφίτσα !
- Σωστά, Κοκκινοσκουφίτσα. Μια μέρα, λοιπόν, τη φώναξε η μαμά της και της είπε: «Άκουσε, Πρασινοσκουφίτσα...».
- Κοκκινοσκουφίτσα, είπαμε!
- Α, ναι, Κοκκινοσκουφίτσα. Πήγαινε στη θεία Καλομοίρα και δώσ' της αυτή τη φλούδα από πατάτα...
- Όχι, πήγαινε στη γιαγιά να της δώσεις αυτό το καρβέλι.
- Εντάξει. Η μικρή πήγε στο δάσος κι εκεί συνάντησε μία καμηλοπάρδαλη.
- Τι μπέρδεμα! Ένα λύκο συνάντησε, όχι μία καμηλοπάρδαλη.
- Κι ο λύκος τη ρώτησε: «Πόσο μας κάνουν έξι οχτώ;».
- Όχι δα... Ο λύκος τη ρώτησε: «Πού πηγαίνεις;».
- Δίκιο έχεις. Και η Μαυροσκουφίτσα...
- Κοκκινοσκουφίτσα, είπαμε! Κόκκινο, κόκκινο, κόκκινο!
- Εντάξει. Απάντησε λοιπόν: «Πηγαίνω στο παζάρι ν' αγοράσω σάλτσα ντομάτα».
- Ονειρεύεσαι, μου φαίνεται. «Πηγαίνω στη γιαγιά που είναι άρρωστη, αλλά έχασα το δρόμο» είπε.
- Σωστά. Και το άλογο είπε...
- Ποιο άλογο, καλέ; Λύκος ήταν.
- Πολύ σωστά. Και είπε: «Πάρε το τραμ νούμερο εβδομήντα πέντε, κατέβα στην πλατεία του Ντουόμο, στρίψε δεξιά, θα βρεις τρία σκαλιά κι ένα νόμισμα καταγής, άσε τα τρία σκαλιά στην ησυχία τους, μάζεψε το νόμισμα από κάτω και πήγαινε ν' αγοράσεις μία τσιχλόφουσκα».
- Παππού, πραγματικά δεν ξέρεις καθόλου να λες παραμύθια. Όλα λάθος τα λες. Πάντως, την τσιχλόφουσκα θα μου την αγοράσεις.
- Σύμφωνοι. Πάρε το νόμισμα.
- Κι ο παππούς έπιασε πάλι να διαβάξει την εφημερίδα του.

Τζιάνι Ροντάρι

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Ποιο παραμύθι ξεκίνησε να πει ο παππούς στα παιδιά;
- Ποια λάθη έκανε; Κύκλωσε τα λάθη του παππού.
- Ο παππούς δεν ήξερε στ' αλήθεια το παραμύθι;
- Θέλεις να μας πεις το παραμύθι της Κοκκινοσκουφίτσας;

Η Παραμυθοσαλάτα

Σ' αυτό τον κόσμο το μικρό,
τον κόσμο αυτό το μέγα,
από το άλφα έψαξα έως και το ωμέγα
μια συνταγή καλή να βρω.

Μια συνταγή όχι βέβαια για δείπνα πιπεράτα,
αλλά για μια υπερτέλεια παραμυθοσαλάτα!

Αφού τη βρήκα, χρέος μου να σας τη μεταδώσω,
κι αν δεν είναι του γούστου σας, τότε ας... το μετανιώσω!

Παίρνετε δυο παραμύθια, γνωστά κι αγαπημένα
η Σταχτοπούτα θα 'ν' το ένα, η Λάμια, τ' άλλο, αλήθεια!

Ρίξτε τα στην κατσαρόλα, βάλτε και κάνα ξερόλα,
φαντασία πιπεράτη και όσα ψέματα γι' αλάτι.

Σιγανή φωτιά στο τζάκι, βάλτε τη να σιγοβράζει,
στ' ανακάτεμα όχι βιάση, βγάλτε τη, σαν καλοβράσει.

Α, τι ωραία και νόστιμη η παραμυθοσαλάτα!
Κι αν θέλετε, της βάζετε λογιώ λογιώ μπαχάρια.

Καθένας με το γούστο του κάτι να της προσθέσει,
όλο κι άλλη θα φαίνεται και πιο πολύ θ' αρέσει...

Βάλτε όλοι κι από κάτι, μια σκηνή ή ανεκδοτάκι!
Η παραμυθοσαλάτα να τη! Ποιός και δε θα δοκιμάσει;

Βάλτε τώρα που γυρίζει. Όποιος τρώει, το πιάτο γλείφει!
Πού να ξέραμε νωρίτερα πράμα που μοσχομυρίζει!
Όσοι τρων να 'ναι καλά, να 'μαστε και μεις καλύτερα!

Τζιάνι Ροντάρι

Το παραμύθι της γιαγιάς

Μια νύχτα χιονισμένη, πλάι στο τζάκι,
ακούστηκε γλυκό παραμυθάκι.
Πάλι κουρνιάσαν με λαχτάρα τα παιδιά,
σαν κλωσοπούλια, στις γιαγιάς τους την ποδιά.

Μα νύσταξε η γιαγιά κι αποκοιμήθη
κι απόμεινε μισό το παραμύθι.
«Σιγά παιδιά... Μην την ξυπνήσουμε. Σιωπή!
Αύριο, πάλι απ' την αρχή θα μας το πει».

Ντίνα Χατζηνικολάου

Τι θα συνέβαινε αν...

1. Τι θα συνέβαινε αν... ένα βατραχάκι ήθελε να χτίσει ένα σπίτι στις καμηλοπάρδαλης τη μύτη;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Διάβασε τώρα την ιστορία:

Στης Καμηλοπάρδαλης τη ΜΥΤΗ...

Ένα βατραχάκι πρασινούλι
σαν πρωτομαγιάτικο μαρούλι
ήθελε να χτίσει ένα σπίτι
στις καμηλοπάρδαλης τη μύτη.

Όλοι του λέγανε:
Κωστάκη,
Το βατραχίσιο σου σπιτάκι,
χτίσε το πάνω στο κεφάλι
του λιονταριού μπαρμπα-Μιχάλη.

ΟΧΙ!
Δε μ' αρέσει η ιδέα!
Θέλω νά 'χω πιο ωραία θέα
και γι' αυτό θα χτίσω ένα σπίτι
στης καμηλοπάρδαλης τη μύτη!

Όλοι του λέγανε:
Κωστάκη,
Το βατραχίσιο σου σπιτάκι,
χτίσ' το καλύτερα στην πλάτη
του ιπποπόταμου Σταμάτη.

ΟΧΙ!
Δε μ' αρέσει η ιδέα!
Θέλω νά 'χω πιο ωραία θέα
και γι' αυτό θα χτίσω ένα σπίτι
στης καμηλοπάρδαλης τη μύτη!

Όλοι του λέγανε:
Κωστάκη,
Το βατραχίσιο σου σπιτάκι,
χτίσ' το στο σβέρκο της Ματίνας
της πιο ψηλής ελεφαντίνας.

ΟΧΙ!
Δε μ' αρέσει η ιδέα!
Θέλω νά 'χω πιο ωραία θέα
και γι' αυτό θα χτίσω ένα σπίτι
στης καμηλοπάρδαλης τη μύτη!
Να βλέπω εγώ τον κόσμο όλο
που φτάνει ως το Βόρειο Πόλο!

Και με φόρα πήδηξε μια Τρίτη
στης καμηλοπάρδαλης τη μύτη!

Γειά σας κυρία Νεφερτίτη,
ήρθα να χτίσω ένα σπίτι .

Όμως γιατί καλέ κυρία,
έχετε μύτη τόσο κρύα;

Για να μην πουντιάσω εδώ πάνω
θα την τρίψω να σας τη ζεστάνω.

Κι ύστερα θα χτίσω ένα σπίτι
στης καμηλοπάρδαλης τη μύτη!

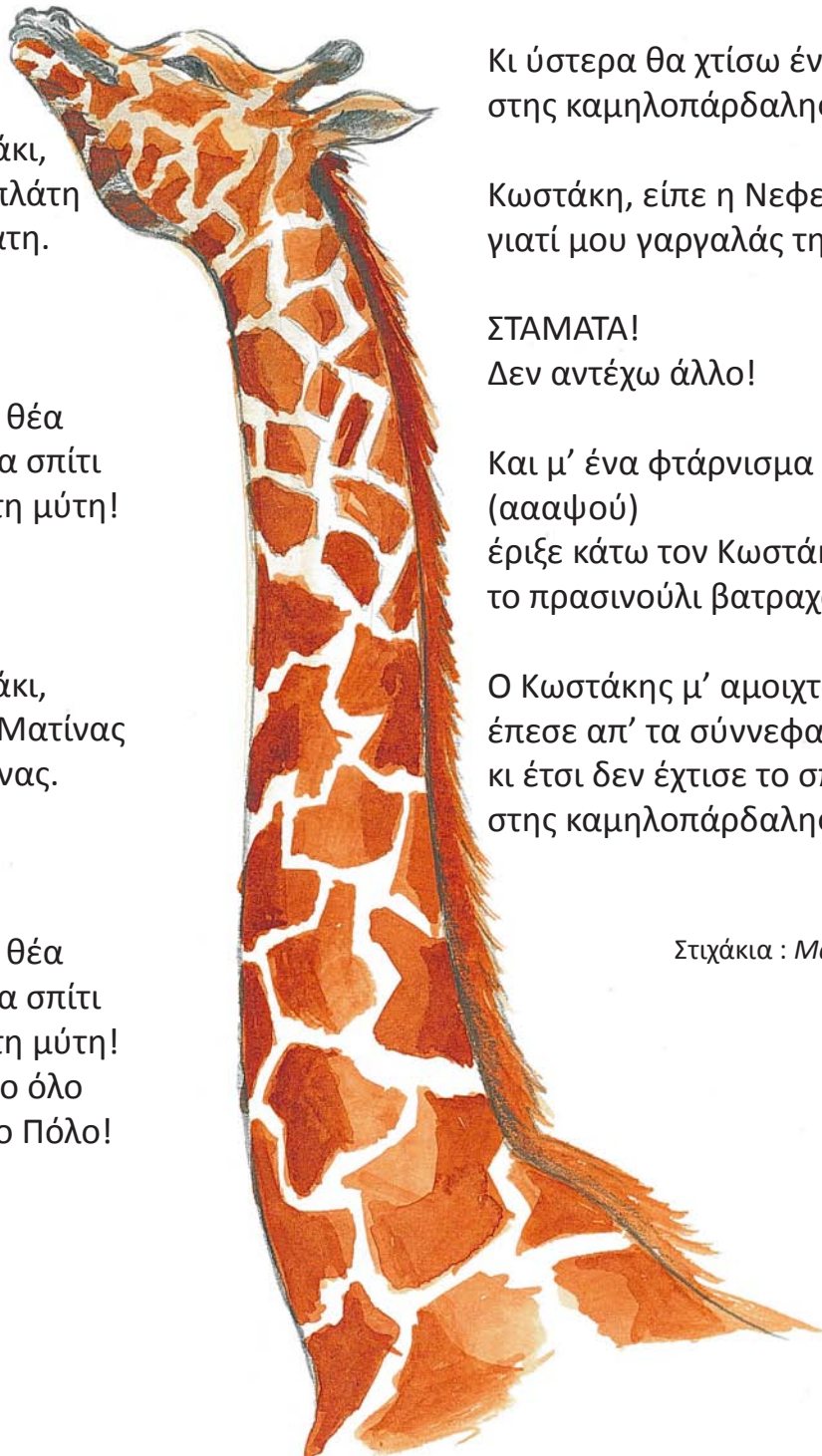
Κωστάκη, είπε η Νεφερτίτη,
γιατί μου γαργαλάς τη μύτη;

ΣΤΑΜΑΤΑ!
Δεν αντέχω άλλο!

Και μ' ένα φτάρνισμα μεγάλο
(αααψού)
έριξε κάτω τον Κωστάκη,
το πρασινούλι βατραχάκι.

Ο Κωστάκης μ' ανοιχτό το στόμα
έπεσε απ' τα σύννεφα στο χώμα...
κι έτσι δεν έχτισε το σπίτι
στης καμηλοπάρδαλης τη ΜΥΤΗ!

Στιχάκια : Μαριανίνα Κριεζή

Ζωγράφισε εδώ ζωντανό το αγαπημένο σου αντικείμενο.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for drawing a living object.

Παραμυθένιες ζωγραφιές

Θα σας έχει τύχει κάποιες φορές, όταν διαβάζετε ή ακούτε μια ιστορία, να έρχονται στο νου σας εικόνες από τη ζωή σας. Κάτι τέτοιο συμβαίνει και στους καλλιτέχνες. Αν είναι μουσικοί, μπορεί να φτιάχνουν τραγούδια και μελωδίες, αν είναι συγγραφείς, βιβλία. Αν πάλι είναι ζωγράφοι, ε, τότε φτιάχνουν πίνακες.

Πολλοί μεγάλοι ζωγράφοι επηρεάστηκαν από τις διηγήσεις των άλλων ή από προσωπικές τους εμπειρίες και τις χρησιμοποίησαν στους πίνακές τους. Λίγοι όμως διατήρησαν τόσο ζωντανές τις αναμνήσεις τους και τα παραμύθια των παιδικών τους χρόνων όσο ο ζωγράφος Μαρκ Σαγκάλ.

Ειρήνη Σαββανή

Μαρκ Σαγκάλ, *Εγώ και το χωριό μου*, 1911-12

Ξεκλειδώνουμε την εικόνα

- Πες λέξεις ή φράσεις που σου έρχονται στο νου με το πρώτο κοίταγμα της εικόνας.
- Προσπάθησε να περιγράψεις την εικόνα.
- Ποια από τα παρακάτω υπάρχουν στην εικόνα:
- μουσικός που παίζει βιολί, εκκλησία, δρεπάνι, κόκορας, αγκαλιασμένο ζευγάρι, αγελάδα, σταυρός, καρδάρα, κατσικά, καπέλο, κηροπήγιο, καμπαναριό, μπουκέτο με λουλούδια.
- Η εικόνα δείχνει τη ζωή στο χωριό ή τη ζωή της πόλης; Πώς το κατάλαβες;
- Είναι μέρα ή νύχτα;
- Ο πίνακας φανερώνει μια μεγάλη αγάπη του ζωγράφου. Τι αγαπούσε πολύ και θυμόταν πάντοτε με νοσταλγία ο ζωγράφος;
- Ψάξε τις ανθρώπινες μορφές και περιγράψέ τις. Τι κάνουν;
- Όλα όσα δείχνει η εικόνα μπορούν να συμβούν; Δείξε τα παράλογα.

Δραστηριότητες

1. Ο Μαρκ Σαγκάλ φτιάχνει ζωγραφιές γεμάτες από τα όνειρα και τις αναμνήσεις από το χωριό του. Στα όνειρά μας όλα μπορούν να συμβούν. Ποια είναι, άραγε, η ανθρώπινη μορφή που στέκεται απέναντι στην άσπρη αγελάδα μπροστά μπροστά στην εικόνα; Τι να λένε άνθρωπος και ζώο; Γράψε έναν διάλογο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Κάπου βλέπουμε εικόνες μέσα σε άλλες εικόνες. Μπορείς να βρεις, να δείξεις και να περιγράψεις τέτοια σημεία; Ζωγράφησε εικόνες μέσα σε άλλες εικόνες.

Μαρκ Σαγκάλ, *Ο Πράσινος Βιολιστής*, 1923-24

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

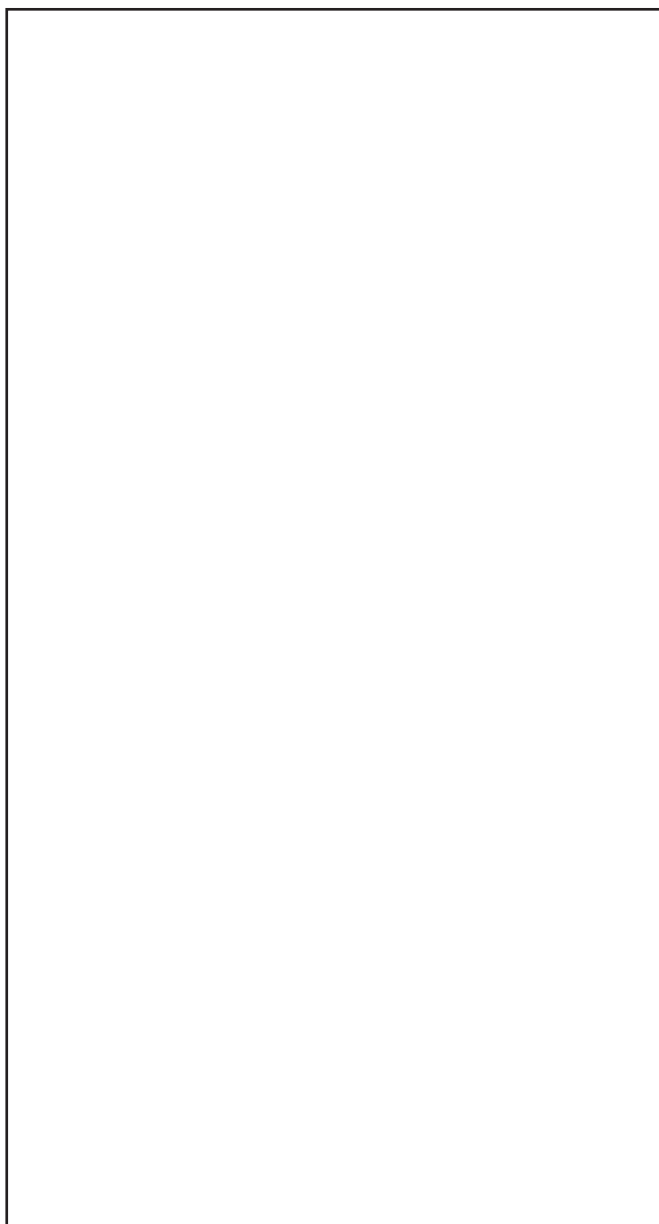
- Τι σου κάνει εντύπωση και σου προκαλεί το ενδιαφέρον;
- Όλα όσα δείχνει ο πίνακας μπορούν να συμβούν;
- Ψάξε μια σκάλα, ένα ζώο, μια ομπρέλα, ένα πουλί, μια μορφή που χορεύει στον αέρα;
- Πού βρίσκεται ο βιολιστής; Γιατί ανέβηκε εκεί; Περίγραψε τον. Είναι χαρούμενος ή λυπημένος;
- Περίγραψε τα ρούχα του βιολιστή. Τι παράξενο και αταίριαστο υπάρχει;
- Οι μορφές πετούν ή μοιάζουν έτοιμες να πετάξουν; Έτσι συμβαίνει στην πραγματικότητα;
- Πού υπήρχαν βιολιστές παλιότερα; Σήμερα πού μπορούμε να συναντήσουμε έναν βιολιστή;
- Θα ήθελες να είσαι στη θέση του βιολιστή; Γιατί;

Δραστηριότητες

1. Ποιον άλλο τίτλο θα έδινες στο έργο;

2. Αναπαραστήστε με το σώμα σας τις κινήσεις του χαρούμενου βιολιστή που παίζει και στη συνέχεια βρείτε τρόπους να δείξετε τον βιολιστή που είναι λυπημένος.

3. Το βιολί ζωντάνεψε. Ζωγράφισε ένα παράξενο πολύχρωμο χαρούμενο βιολί που ζωντάνεψε και στη συνέχεια ένα λυπημένο βιολί.

4. Αν το βιολί είχε μιλά, τι θα έλεγε; Γράψε την ιστορία ενός βιολιού (τι ήταν πριν κατασκευαστεί, πώς κατασκευάστηκε, σε ποιους τόπους ταξίδεψε, τι είδε, ποιους γνώρισε, ποια χέρια το κράτησαν, για ποιους έπαιξε, τι ένιωθε κάθε στιγμή, ποιο ήταν το τέλος του κ.ά.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Γιατί ο βιολιστής ανέβηκε στη στέγη; Φαντάσου και γράψε μια ιστορία.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Μιρό, *Το Καρναβάλι του Αρλεκίνου*, 1924

Ξεκλειδώνουμε το κείμενο

- Πες λέξεις που σου έρχονται στο νου, καθώς κοιτάς την εικόνα.
- Υπάρχουν κάποια αντικείμενα που αναγνωρίζεις;
- Βρες μια σκάλα, ένα παράθυρο, τις νότες στο πεντάγραμμο, ένα ψάρι, ένα έντομο, μια ρόδα ποδηλάτου, ένα χέρι, ένα μάτι, ένα αυτί...
- Αν η εικόνα έδειχνε μια εποχή, ποια θα ήταν αυτή η εποχή;
- Διάλεξε ένα σχήμα που σου αρέσει πολύ και σχημάτισέ το με το δάχτυλό σου στον αέρα.
- Αν η εικόνα έδειχνε ένα ζαχαροπλαστείο, ποια γλυκίσματα θα υπήρχαν; Δείξε τα στον πίνακα.
- Τι κάνουν οι φιγούρες; Είναι ακίνητες ή μοιάζουν να κινούνται; Πώς το κατάλαβες;
- Δείξε μια φιγούρα στο έργο και πες με τι μοιάζει. Μοιάζει με...
- Τι χαίρεσαι περισσότερο σ' αυτόν τον πίνακα;
- Είναι μια εικόνα του πραγματικού κόσμου ή βγήκε μέσα από τη φαντασία του ζωγράφου;
- Ένα παιδί σαν κι εσένα μόλις πρωτοείδε τον πίνακα φώναξε: "Μοιάζει με όνειρο". Εσύ τι λες;
- Θα ήθελες να είσαι μέσα στη ζωγραφιά; Πού ακριβώς και τι θα έκανες;

Δραστηριότητες

1. Διάβασες τον τίτλο του έργου; Μοιάζει πράγματι με καρναβάλι; Εσύ πώς θα ονόμαζες αυτή τη ζωγραφιά;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Αν μπορούσες να κοιτάξεις πίσω από το ανοιχτό παράθυρο, άραγε τι θα έβλεπες;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ανέβα τη σκάλα του πίνακα. Πού θα φτάσεις; Είσαι σ' έναν φανταστικό, παραμυθένιο κόσμο. Σκέψου και γράψε μια μικρή ιστορία.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Κοιτάζοντας τον πίνακα, φαντάσου και γράψε μια ιστορία.

.....

.....

.....

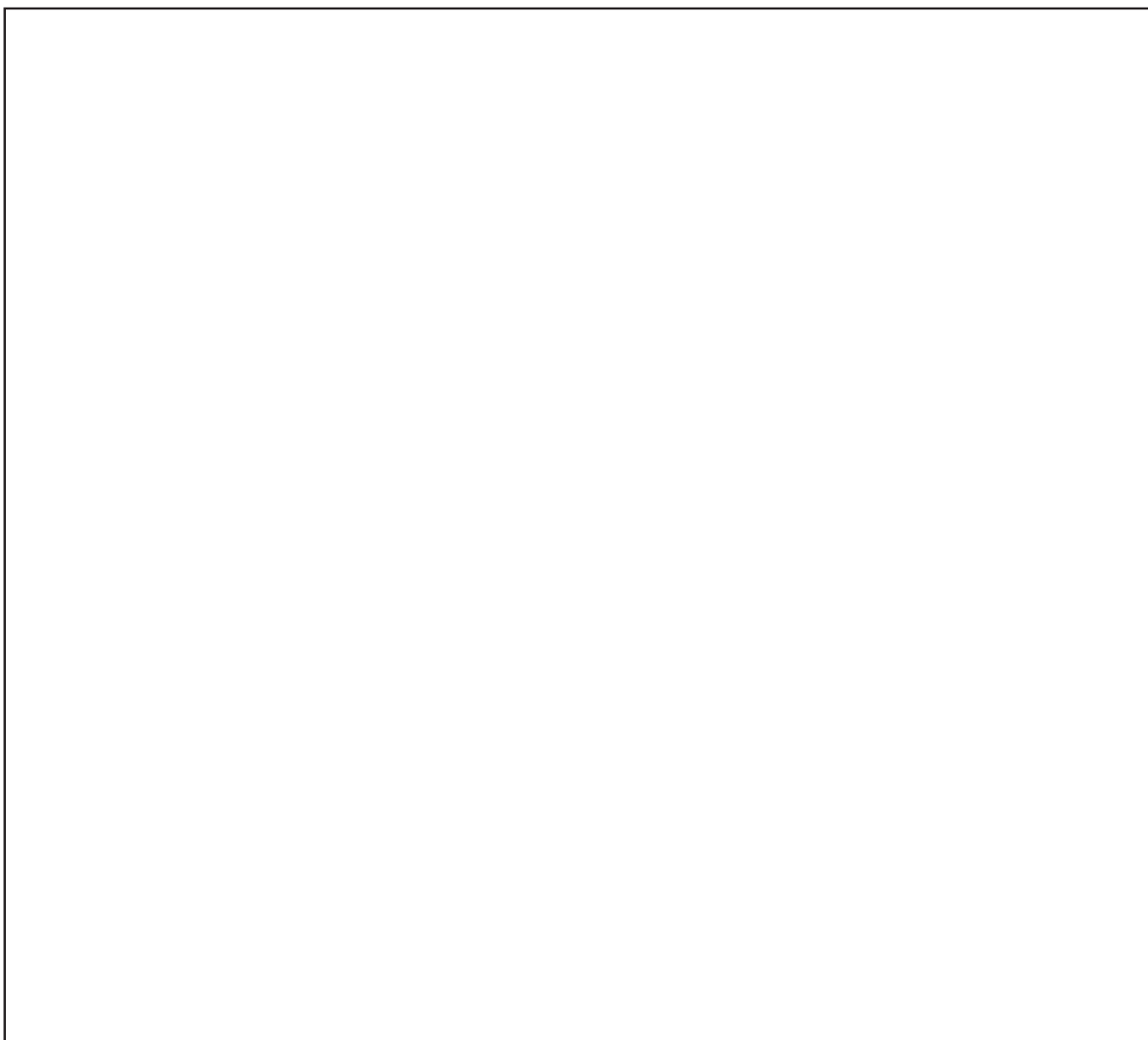
.....

.....

.....

.....

5. Ζωγράφισε τις δικές σου παράξενες φιγούρες (παράξενα πουλιά, ζώα που συνδυάζουν χαρακτηριστικά πολλών ζώων κ.ά.)

6. Γράψε το δικό σου παραμύθι συνεχίζοντας την ιστορία:

(τίτλος).....

Μια φορά κι ένα καιρό, στην καρδιά ενός πυκνού δάσους ζούσε μια οικογένεια με πολλά παιδιά. Μια νύχτα, το πιο μικρό παιδί της οικογένειας κάθισε σε μια πέτρα στην αυλή. Ξαφνικά ένα μικρό αστερί έπεσε από τον ουρανό μπροστά στα πόδια του.

Ήταν τόσο φωτεινό που η νύχτα έγινε μέρα μέσα στο δάσος. Το παιδί το πήρε δειλά στις χούφτες του. Τότε έγινε κάτι πολύ παράξενο!.....

Τι συνέβη ξαφνικά;.....

Ήταν καλό ή κακό για το παιδί; Πώς νιώθει τώρα;.....

Τι έκανε τώρα το παιδί; Πού πήγε; Ποιον συνάντησε;.....

Πώς τελείωσε η ιστορία; Τι νιώθει τώρα το παιδί;.....

